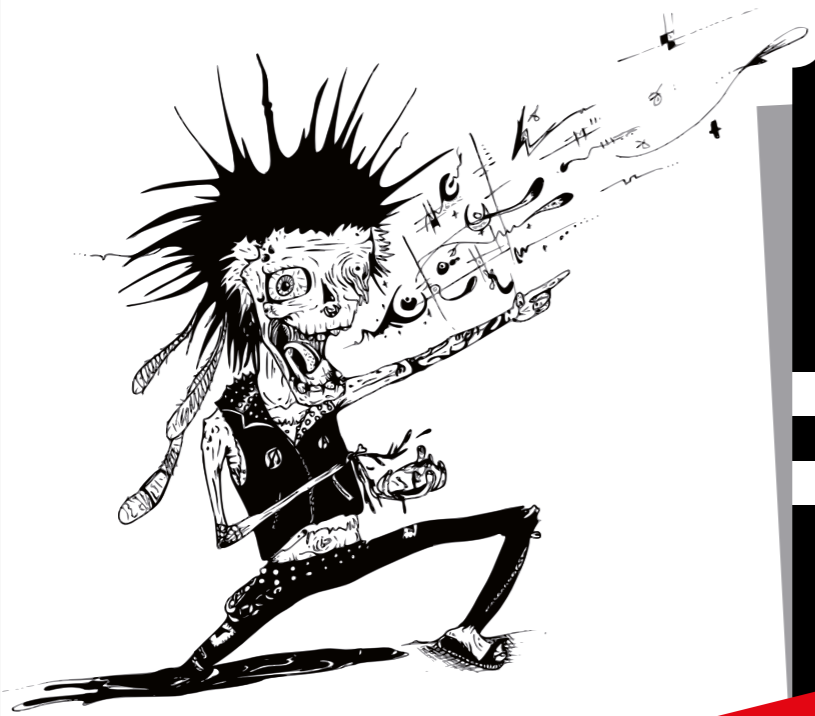

Pispalalainen ^{2/23}

”Voi mitä menitte tekemään
muistomerkillemme...”

VASTAVIRTA~KLUBI

Avoinna

ma-to 16-02
pe-la 14-04
su 14-02

Tietovisa tiistaisin

Bänditiedot: www.vastavirta.net

www.vastavirta.net | Pispalan valtatie 39 | Tampere

PISPALALAINEN 2/23

Pääkirjoitus

Voi, mitä Lauri Viidan muistomerkillä teitte!

Vielä puolitoista kuukautta tihutyön jälkeen on vaikea ymmärtää, mitä oikein tapahtui. Usean muistomerkin rahanhimoinen tarveleminen syksyn 2023 aikana kuulostaa enemmänkin huonolta vitsiltä kuin todelliselta tapahtumasarjalta.

Samalla Viidan muistomerkin tapaus toi esiin suuren kunnioituksen, jota tamperelaiset osoittavat suurta kirjailijaa kohtaan. Satojen ihmisten vaellus muistomerkillä ja kukkien asettaminen tynkäveistoksen juurelle oli yhteisöllinen hetki. Toden totta, harjun elämä ja perinteet ovat kaikkien tamperelaisten kulttuurihistoriaa.

Muuten Pispala-Tahmelan alueella elämä rullaa, niin kuin sen kuuluukin. Aina on uutta ja ihmeellistä. Rakas harjumme on saanut muun muassa oman podcastin (Soriseva harju), uuden kiehtovan kulttuuritilan (Pethaus) ja rakennusperintöä vaalivan verkkosivuston (www.pispalanvanhatalot.fi).

Syksyn 2023 aikana pispalalaiset yhteisöt päättivät kesällä velloneen rasismikohun ja yleisen yhteiskunnallisen ilmapiirin kovenemisen takia aloittaa ”Hyvän kampanja rasismia vastaan”. Pispalalainen on kampanjassa mukana, lehden linja on nollatoleranssi rasismille.

Tervetullutta on myös, että Viidan ja Hannu Salaman rinnalle pispalalaisen elämäkulun kronikoijaksi on nostettu kolmas ”työläiskirjailija” Tauno Kaukonen, jonka klassikkoromaani *Klaanin* julkaisusta tuli tänä vuonna kuluneeksi 60 vuotta.

Numerossa kunnioitamme myös Pispalalaisen entisen päätoimittajan Hannu Sepposen muistoa.

Tätä ja paljon muuta tarjoaa siis tämänkertainen Pispalalainen.

Rauhaisaa vuodenvaihdetta kaikille!

PÄÄTOIMITTAJA Jussi Lahtinen
jussi.v.lahtinen@gmail.com

ILMOITUSMYNTI
Jarmo Saarinen

PAINOPIIKKA PunaMusta Oy

PAINOS 4000

KUSTANTAJA Pispalan Asukasyhdistys ry
pispalanasukas@gmail.com

JAKELU Pispalalainen jaetaan kotitalouksiin Suur-Pispalan alueella: Ylä- ja Ala-Pispalassa, Tahmelassa ja Hyhkyssä.

GRAAFIKKO Kirsi Tuuliniemi

SISÄLLYSLUETTELO

4. Muistokirjoitus, Hannu Sepponen
6. Lauri Viidan muistomerkki
8. Pethaus
12. Magnus Hofslagare
14. Piiru, yhdeksän vuotta
16. Soriseva harju
17. Pispalan vanhat talot
18. Artteli
20. Yhteisöllisyys
21. Sanataidepaja
22. Niklas Salmi
24. Kampanja rasismia vastaan
26. Hirvitalo
28. Länsipääty
29. Anna lahja!
30. Amour, kaipaan niin
33. Joulurunno
34. Klaani
36. Salosen matkakertomukset
39. Linja-autoilua Pispalassa
40. Pispalalainen, 40 vuotta sitten
42. Kino Kosmos
- 43-48. Ilmoituksia

50v MAAILMAN AINOA AITO PISPALALAINEN RAVINTOLA! 50v

PISPALAN PULTERI

AVOINNA

MA-PE 11-23
LA-SU 12-23

KEITTIÖ AVOIN

MA-TO 11-21
PE 11-22
LA 12-22
SU 12-19

RUOKA-ANNOKSIA

Lohta
Lihapullat
Silakkapihvit
Maksaa kermakastikkeessa
Vuohenjuustobroileri
Superpihvi maun mukaan
Hampurilaisannoksia
Kasvisannoksia
Pikkuannoksia
JUOTAVAA

A-OIKEUDET VUODESTA 1968

Pispalan valtatie 23 • puh. 050 452 3465 • www.pispalanpulteri.fi

KANNEN KUVAT Veikko Niskavaara

PISPALALAINEN VERKOSSA

www.pispala.fi/pispalalainen/

PALAUTTEET

Keskustellaan lisää Pispalan Asukasyhdistyksen Facebook-sivulla!

Matkamies Pispalassa

Hannu Tapani Sepponen lensi ensilumen kevein siivin toisaalle ruotsalaisuuden päivän vastaisena yönä Tampereelta Hatanpään puistosairaalaan 06. marraskuuta 2023.

Entinen Teiniliiton piirisihteeri, nuoruudessaan poliittisesti hyvin aktiivinen nuorimies saapui Pispalaan 1970-luvun lopussa. Hän pääsi opiskelemaan sekä Helsingin että Tampereen yliopistoihin, ja oman kertomansa mukaan poikkesi ennen päätöstä Pispalaan. Sen jälkeen hän ei enää harkinnut pääkaupunkiseudun merituulia ja leveitä katuja, vaan savolaispoika ihastui ikihyviksi, jäi Tampereelle ja ennen kaikkea Pispalaan.

Kansantaloustieteen ja tiedotusopin opinteitä kulkeneen toimittajan elämän intohimoja olivat kaunis musiikki, politiikka, saksan kieli, oikeudenmukaisuus ja kirjoittaminen. Toimittajana hän oli tinkimätön totuuden etsijä, joka viimeisiin vuosiinsa asti muisteli muun muassa Tampella-liikkeeseen liittynyttä tutkimustyötään. Kun Hannu selvitti asioita – oli sitten kyse yksilön avuntarpeesta tai suuresta yhteiskunnallisesta asiasta – hän käänsi jok’ikisen kiven saadakseen muodostettua mahdollisimman objektiivisen kuvan asiailtilasta. *Pispalalaisen* päätoimittajana toimiessaan hän toteutti samaa periaatetta ja halusi tarjota kyläläisillemme parasta mahdollista sanallista ja kuvallista antia rakkaasta kotipaikastamme.

”Sen keltaisista silmistä jää yksi ainut viiru johon lentävät yön kolikot”. Erityinen paikka Hannun sydämessä oli kissoilla. Hän siteerasi usein Pablo Nerudan *Oodi kissalle* -tekstiä.

Hannun elämässä oli paljon sivupolkuja jotka eivät olleet aina helppoja saati kauniita, mutta yhtä kaikki hän eli elämänsä täydesti tuntien, niin surussa kuin ilossa. Hänet muistetaan verbaalikkona, vahvana argumentoijana ja älyllisen väittelijänä, pro-gemiehenä, ihmisenä joka suunnitteli aina seuraavaa matkaa. Minut hän tutustutti reissaamiseen ensi kerran jo puolivuotiaana, ja rakkaus reissun päällä olemiseen ja karttojen tutkimiseen tarttui minuun ikuisiksi ajoiksi. Nyt Hannu lähti pitkälle reissulle, ja toivon että se taival tarjoaa elämyksiä ja uusia maisemia enemmän kuin mitä Hannu olisi osannut edes haaveilla. Sen

tiedän että hän katsoo taivaan karttaa ja nauttii joka hetkestä kun suunnistaa tähtien teillä.

Kun katsoin isää viimeisen kerran hänen maatessaan vuoteella valkeissa, liikkumattomana ja hiljaa, hän oli yhtä aikaa raskas kuin kivi ja pieni kuin linnunpoika. Teki mieli sanoa, että älä isä vielä mene.

Kaiken jälkeen on rauha.

Kiitos elämästäsi, isä. Kiitos elämästä, isä.

Lauri Viidan sanoin: Kun olen kuollut, kun olen kuollut.

Kesä jatkuu. Kesä.

**Vapaamuotoinen muistotilaisuus
Hannun kunniaksi
Vastavirran Yläkerrassa
ke 20.12.2023 klo 14 alkaen**

**Yhdessäoloa, muistoja, elämästä iloitsemista.
Lava on avoin, joten halutessaan myös mikrofoneihin
on mahdollista tarttua, kertoa muistojaan,
mietteitään tai vaikka musisoida.**

PIRKANMAAN RAKENNUSKULTTUURIYHDISTYS RY

OSALLISTAVA KULTTUURITILA KAIKENIKÄISILLE
Musiikkia, teatteria, kirjailijavieraita, julkkareita, erilaisia tapahtumia (tapahtumat@tahmelanhuvila.fi)

- **TAHMELAN HUVILAN GALLERIA** Kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt, avoin teoshaku keväisin
- **KAHVILA** (kahvila@tahmelanhuvila.fi)
- **SAUNA** yleinen sauna ti, to, su sekä tilausauna
- **TYÖTILAT** työtiloja vuokrataan kulttuuritoimijoille
- **PISPALAN LASTENKIRJASTO** Pispalan Kirjastoyhdistyksen ylläpitämä

- f Tahmelan Huvila • Tahmelan Huvilan Kahvila • Tahmelan Huvilan Sauna
- @ tahmelanhuvila • tahmelanhuvilankahvila • huvilansauna
- ▶ Tahmelan huvila
- WWW.TAHMELANHUVILA.FI
- 📍 Uramonkatu 9, 33240 Tampere

PYSYVÄ KORJAUSRAKENTAMISEN OPPIMISYMPÄRISTÖ JA VIERAILUKOHDE

- **Kursseja ja luentoja • Juhla- ja neuvottelutilaa**
- **Piirun Oppimisympäristö QR-koodikierros**
- **Varaosapankki • Korjausrakennuspalvelut**
- **Työllistämistoimintaa** (työkokeilu ja palkkatuki)

RAKENNUSKULTTUURIKESKUS PIIRU
Ota yhteyttä: info@piiru.fi tai p. 050 461 0106
Ilmoittaudu kursseille: piiru.nettilomake.fi

- f Piiru
- @ rakennuskulttuurikeskus_piiru
- ▶ Rakennuskulttuurikeskus Piiru
- WWW.PIIRU.FI
- 📍 Uittajankatu 10, 33250 Tampere

**AVOINNA: MA ja PE 11–17
TI–TO 11–20, (LA 12–16)
SU Pop-up-kokkien mukaan**

**AVOINNA:
MA–TO klo 10–15
Ryhmillä sop. mukaan**

#piirunverranparempikannatusjäsen

Haluatko tukea toimintaamme? (Kts. lisää: [WWW.TAHMELANHUVILA.FI/JASENYYS](https://www.tahmelanhuvila.fi/jasenyys))

LIITY JÄSENEKSI: kannatusjäsen - jäsenmaksu 50 €, tilinumero FI02 5732 7420 0714 73
yhteisöt - hakemus info@piiru.fi, liittymismaksu 100 €, jäsenmaksu 50–400 € liikevaihdon mukaan.

Teksti ja kuvat: Arto Jalonen

”Vain muutaman dollarin tähden” Selma Gren ”Voi tyhmyyden ylistys” Pertti Mäkinen

Lauri Viidan muistomerkki on ollut Pispalanharjun ikoni jo vuosikymmeniä. Tällä hetkellä se on hupun peitossa. On aika palata patsaan alkuaikoihin, ja pohtia hieman tulevaa.

Pyynikinharjulla **Veikko Sinisalo** lausuu Viidan tuotantoa. On kuvanveistäjä Pertti Mäkisen toteuttaman Lauri Viidan muistomerkin julkistuksen aika 17.12.1991, juhlapuhujina kaupunginjohtaja **Jarmo Rantanen** ja kulttuuriministeri **Tytti Isohookana-Asunmaa**. Kuvanveistäjä Mäkinen opiskeli Kankaanpään taidekoulussa ja toimi myös opettajana kuvanveistossa. Lukiessaan *Betonimylärit* teosta hänelle hahmottui voittaneen teoksen luonne. Voitto tuli yleisessä muistomerkkilpailussa, jonka laitoivat liikkeelle Pispalan Moreeni ja Pirkkalaiskirjailijat. Rahoitus teoksen toteutukseen tuli kaupungin taidehankintoihin tarkoitetun Winterin rahaston varoista.

Paikalla julkistustilaisuudessa vuonna 1991 olivat **Lauri Viidan** sisko **Liisi Viita** ja lapset **Seppo** ja **Terhi** puolisoineen. Lauri Viita ja hänen elämäntyönsä tukee pispalalaista identiteettiä. ”Teoksen kahtia jakautunut muoto kuvaa myös Viidan elämään kuulunutta jatkuvaa kamppailua sekä yllättäen päättyneitä elämäntyöitä”, toteaa kulttuuriministeri tilaisuudessa.

Tihutyö illan hämärässä

Patsas koki kovia tänä vuonna lokakuuisena päivänä iltasella, kun siitä irrotettiin isoja paloja pronssia tarkoituksena ansaita materiaalilla rahaa. Osat kuljetettiin pois paikalta lava-autolla.

Saatu hyöty on kuitenkin tavattoman pieni suhteessa työmäärään ja varsinkin teoksen arvoon. Teoksesta maksettiin aikanaan miljoona markkaa.

Varkaus ja tuhotyö oli vain yksi viimeaikaisista tuhotöistä: Tampereen Nekalasta vietiin **Unto Hietasen** Kalapoika-patsas, ja Mäntsälässä **Heikki Varjan** Karjala-veistos katosi hautausmaalta. Samoin katosi Lappeenrannassa Tiurun entisen sairaalan pihalta Kurjet-veistos. Nyt tiedetään, että tekijät ovat olleet samat ainakin Lappeenrannassa ja Tampereella. Epäselvää on, liittyykö nämä vielä Kaakinpuun muistolaatankin kähveltämiseen Tampereen yhteiskoulun pihalta.

Lauri Viidan muistomerkki koetaan hyvin henkilökohtaiseksi. Siitä on osoituksena runsaat kävelijät polunvarressa, josta Viidan muistomerkki Pispalanharjun alusta löytyy. Muistomerkki on usein ollut kokoontumispaikka Pispala-kävelyretkille, ja mikä onkaan sopivampaa kuin se, että siitä lähtevä tie johdattaa Lauri Viita -museolle (Portaanpää 8). Museo on auki kesäisin ja muuna aikana tilauksesta. Pidimme museota auki myös Pispalan joulumyyjäisten ajan. Tänä vuonnahan myyjäiset olivat portaiden yläpäässä koululla marraskuun lopulla. Tihutyön jälkeen toive museon aukiapidosta on noussut esiin samalla, kun teoksen kohtalosta on kannettu surua.

Mitä seuraavaksi?

Mitä sitten jatkossa käy muistomerkille, jota julkisen taiteen ylläpitäjänä Tampereen taidemuseo vaalii? Taidemuseon johtaja **Selma Gren** kertoo tavoitteena olevan ennallistaminen, mikäli taloudelliset seikat saadaan toteuttamista varten järjestymään. Valukorjauksia ei kannata tehdä paikan päällä, vaan vaurioituneet osat siirretään työstettäväksi muualle.

Pispalalaisia ja muutenkin tamperelaisia riipaisevaa tunnetilaa kuvaa kukkavihko, joka teoksen pienimmässä osassa on saanut merkityksellistä huomiota. Se sijoittuu ikään kuin hauta-arkkuun ja siinä on sanat: ”Paha on vain ohimenevää... Hyvä pysyvää ikuista... Lauri Viita.” Monet ovat miettineet, mistä lainaus onkaan lähtöisin.

Kirjoittaja on Lauri Viita-seuran puheenjohtaja/Lauri Viita -museon johtaja.

TERVETULOA LAURI VIITA -MUSEOON
tutustumaan Viidan henkilöhistoriaan ja tuotantoon, sekä astumaan pispalalaiseen huoneeseen ja keittiö -asuntoon 1920–1930 luvulta!

Teksti Wilhelmiina Heinonen
Kuvat Martin Jäger ja Wilhelmiina Heinonen

Pethausin sydän sykkii

VAIHTOEHTOKULTTUURIN TAHTIIN

Vilkkaan Pispalan valtatie varressa seisoo vaaleansininen puutalo, jonka oven yläpuolella roikkuu monille pispalalaisille jo vuosien takaa tuttu kyltti "Lemmikkitalo". Vanhan lemmikkieläintarvikeliikkeen tiloihin on tämän vuoden aikana syntynyt kiinnostava ja lämminhenkinen vaihtoehtokulttuurin olohuone – jo lyhyessä ajassa monille tutuksi tullut Pethaus.

Saapuessa Pethausille ikkunasta kajastaa pehmeä ja kutsuva valo, sisälle kurkistaessa silmiin osuu kahvilatiski, kotoisan boheemi sisustus ja esiintymislava. Sisään astuessa tuntuu kuin olisi tullut ystävän luokse käymään: oven sulkeuduttua valtatie melu ja kiireen tuntu jää taakse, hymyilevät kasvot ja ystävällinen tunnelma sieppaavat lämpimästi syleilyynsä ja pintoja koristavat **Verna Tervaharjun** eläinaiheiset maalaukset lumoavat katsojan ensisilmäyksellä. Mikä paikka tämä oikein on?

Pethausin toimintaa oli esittelemässä *Pispalalaiselle Sami Ylipihlaja*. Ylipihlaja on voittoa tavoittelemattoman Pethaus Ry:n jäsen ja keskittyy Pethausin konseptin rakentamiseen ja kehittämiseen, ohjelmabuukkauksiin sekä laajan kokonaisuuden suunnitteluun ja hallintaan.

Sami, kerrotko hieman Pethausin taustasta: milloin paikka on avattu ja mikä on ollut idea Pethausin taustalla?

– Pethaus avattiin toukokuussa 2023. Kun tilassa aiemmin toiminut eläintarvikekauppa Lemmikkitalo lopetti toimintansa, niin jo ennen yhdistyksen perustamista muutamat tulevat aktiivit pohtivat erilaisia vaihtoehtoja tilan käytölle: ilmoille heitettiin ajatuksia esimerkiksi ravintolasta tai pienpanimotoinnasta. Päädyttiin pohdintojen kautta kuitenkin oivallukseen, että paikan sijainti ja olomuoto mahdollistaa jonkin erikoisemman konseptin kehittämisen. Lopputuloksena syntyi kulttuuritila, joka ei ole anniskeluun kytköksissä, joka on tunnelmaltaan kotoisa, kaikille avoin ja helposti lähestyttävä. Pethausin tavoite on lisäksi tarjota kävijöilleen tarkkaan kuratoitua sisältöä, hieman erikoistakin kokeellista musiikkia ja muita erikoisia, poikkeusteollisia esityksiä.

Miten Pethaus erottuu toimijana Tampereen ja Pispalan kulttuurikentällä?

– Pethausin konsepti on erityislaatuinen: meillä on esimerkiksi taidenäyttely koko ajan käynnissä, kahvilatoimintaa, levyjä, lehtiä ja vinyyleitä myynnissä sekä tietysti tilaan sopivaa, tarkoin mietittyä musiikki- ja taideohjelmistoa. Pethaus on paikkana sen tyylinen, että sinne voi koska tahansa tulla tutkimaan tiloja ja esillä olevaa taidetta, poiketa kahville tai ihan vaan rentoutumaan ja viettämään aikaa. Pääsymaksu tapahtumiin on aina vapaaehtoinen – 5–15 euroa oman maksukyvyyn mukaan – ja suurin osa tuotoista menee suoraan artisteille! Eli vain pieni osa pääsymaksuista suunnataan yhdistykselle, jossa se käytetään Pethausin ylläpitoon ja kehittämiseen. Paikkaa pidetään pystyssä siis täysin vapaaehtoisvoimin.

– Aktiivisin aika Pethausilla painottuu ilta-päivälle ja alkuihlalle: talo ja kahvila ovat auki tiistaista lauantaihin. Viikonlopun keikat loppuvat viimeistään klo 22, mutta paikkaa pidetään keikkojen jälkeenkin mielellään auki, jos ihmiset viihtyvät. Myös sijainti on erinomainen: Pispalan valtatie varrelle voi helposti poiketa koti- tai kauppa-matkalla, mutta paikan päälle pääsee bussilla nopeasti kauempaankin. Meillä käykin paljon porukkaa myös keskustasta päin.

Ohjelmistoa Pethausille suunnittelevat yhdistyksen jäsenet, joita on tällä hetkellä seitsemän. Ohjelmisto halutaan pitää erikoisena ja kiinnostavana: kokeelliset ja poikkeusteolliset kokoonpanot sekä indie-musiikki ovat pääfokuksessa. Puutalon intiimi ja kodikas tila taittuu myös elektronisen musiikin esittämiseen ja tanssimiseen.

– Puutalon rakenteet tekevät Pethausista paitsi tunnelmallisen mutta myös akustisesti miellyttävän. Musiikki kuulostaa oikein hyvältä puisten rakenteiden – ja tietysti hyvän ääniteknikon ja äänentoiston avulla. Myös meillä käyneet esiintyjät ovat hyvin vuo-laasti kiitelleet mahdollisuudesta päästä Pethausille ja ovat olleet ällistyneitä paikan lämpimästä ja ainutlaatuisesta tunnelmasta.

Mitä kaikkea Pethausilla voi erikoisen musiikin lisäksi päästä kokemaan?

– Meillä on ollut esimerkiksi lavarunousilta, reivit, äänimaise-maesityksiä ja jopa taikuri esiintymässä! Kerran kuussa järjestetään myös kaikille avoin käsityökerho. Yksi hauska erikoisuus oli Commodore 64- tietokoneella toteutettu karaoke! Kansain-välisenä kissojen päivänä Pethausilla oli pop-up -kissatapaami-nen, jonka ohjelma oli 100% kissa-aiheista ja paikalle sai tuoda kissoja. Pethaus onkin enemmän kuin vain keikkapaikka. Tän-ne sopivat erittäin hyvin sellaiset hieman erikoisemmat jutut, ja parhaimmillaan tila toimii poikkeusteollisten esitysten kans-sa. Pethausin esiintyjät voivat olla melkein mitä tahansa, ja py-rimmekin tuomaan ihmisten tietoisuuteen erikoisia esiintyjä ja valtavirrasta poikkeavaa tyyliä. Tila mahdollistaa lähe-i-sen kontaktin yleisöön ja intiimin tunnelman.

Mikä on ollut parasta Pethausilla tä-hän mennessä? Ja miltä tulevaisuus näyttää?

– No ylipäätään se ilahduttaa suu-resti että Pethaus on olemassa! Paik-ka on vielä suhteellisen uusi, joten koko ajan tulee paikkaan ja toimin-taan liittyen uusia oivalluksia esimer-kiksi siitä, mihin kaikkeen tila taipuu. Eli eletään eräänlaista kulta-aikaa konseptin kehittämisen kannalta. On upeaa, kun sana le-viää ja yhä useammat ovat kiinnostuneita käymään ja esiintymään Pethausilla. Pethausin toiminta ei perustu kasvulle, ja koko konsepti onkin yhteiskunnan voiton tavoittelua vastaan. Tulevaisuudessa pyrimme siihen, että toiminta löytää oman so-pivan ekologisen lokeronsa Pispalasta ja että homma jatkuisi sujuvasti. Tärkeää on myös, että fasilitteeteista ja tarvikkeista on huolehdittu riittävällä tasolla, tätä kehitetään eteenpäin jatkuvasti. Haluamme tukea artisteja ja pitää ohjelman mielenkiintoisena.

Pethausin Purrmeli Café -kahvilatiskiä pitävä **Martin Jäger** ku-vaillee, että paikka on kehittynyt hurjaa vauhtia ja muutosta ta-pahtuu koko ajan.

– Pidän arvossa ja haluan myös kehittää kahvilassa tarjottavan ruoan inklusiivisuutta, jotta kaikille olisi tarjolla sopivaa syötävää. Myös paikan muu saavutettavuus on työn alla, esimerkiksi wc-tilat eivät ole vielä saavutettavia. Näitä asioita kuitenkin kehitetään koko ajan. Pethausin konseptin mukaisesti Purmeli Café:sta ei ole pakko ostaa mitään, eli ihan jokainen on tervetullut tutustumaan tilaan, rentoutumaan tai kuuntelemaan musiikkiesityksiä vapaasti, ilman pakkoa ostaa. Minulle on tärkeämpää luoda tiloja, jossa ihmiset voivat vapaasti kohdata, jakaa kokemuksia ja tarinoita ja tutustua toisiinsa.

Ylipihlaja innostaa lopuksi poikkeamaan Pethausilla ja rohkaisee tarjoamaan myös omia esityksiä ja ideoita:

– Paikka on ehdottomasti kokemuksen arvoinen, ilman muuta kannattaa poiketa! Otamme mielellämme vastaan myös palautetta ja kehitysehdotuksia tilasta ja tapahtumista. Ja jos mieleen nousee omia ideoita esityksistä tai haluaisi vaikkapa omaa taidettaan meille esille, niin voi ottaa rohkeasti yhteyttä ja ehdottaa! Somen kautta tai sähköpostitse saa helpoiten yhteyden meihin, nettisivut ovat vielä työn alla.

Siispä: jos mielesi tekee rauhoittua talvisen arjen keskellä, tutustua erikoiseen ja hyvin mietittyyn musiikki- ja taidetarjontaan, poiketa laadukkaalle kahville ja mitä herkullisimmalle porkkanakakulle (toim. huom.!) tai löytää samanhenkisiä ihmisiä ja inspiroitua tarinoista ja taiteesta, astu sisään Pethausiin. Ovet ovat avoinna – ihan kaikille.

PETHAUS RY

Pispalan valtatie 47
pethaus.ry@gmail.com

AUKIOLOAJAT:

ti-to 12–18

pe-la 12–17

+ tapahtumat illalla 18–22

INSTAGRAM:

@pethaus_ry

@purmelicafe

FACEBOOK:

Pethaus Ry

MUSIIKITOTEEMI

Sinun musiikkikoulusi

- Kaikenikäisille • Osaavat opettajat
- Mukaan läpi vuoden • Ei pääsykokeita

- ♪ Soitinkaruselli
- ♪ Akustiset kitarat
- ♪ Sähkökitara
- ♪ Ukulele
- ♪ Viulu
- ♪ Laulu
- ♪ Piano
- ♪ Rummut ja lyömäsoittimet

Ilmoittaudu mukaan:
www.musiikkitoteemi.fi

Meillä käyvät: Smartum • ePassi
Edenred • Nuorisopassi

TOTEEMIPUOTI

Palvelua ammattitaidolla

- ♪ Akustisen kitaran erikoisliike
- ♪ Nuotit, kielet ja soittotarvikkeet
- ♪ Musiikilliset lahjatavarat

- Puoti avoinna sopimuksen mukaan, ja ennen joulua lähes joka päivä
- Verkkokauppa 24/7 (maksuton nouto)

Tutustu tarjontaan:
kauppa.musiikkitoteemi.fi

Riento®
Guitars

www.musiikkitoteemi.fi ♪ 044 5633 949 ♪ info@musiikkitoteemi.fi ♪ Selininkatu 5, Tahmelan liikekeskus

TAMPERE GUITAR FESTIVALIN
OHJELMA JA LIPUT: WWW.TGF.FI

Mies mukien ja oluen takaa

Teksti: Jussi Lahtinen Kuvat: Magnus Hofslagaren

Facebookin syövereistä löytyy video, jossa sympaattiset ja värikkäät kahvimukit seikkailevat stop motion -animaationa ympäri Pispala-Tahmelaa. Taustalla lauletaan: ”Pispalassa ei purkaa saa/enää yhtään torppaa, huvilaa/säästetyt talot painettuna/on Wanhat helmet -sarjaan.”

Wanhat helmet -sarja on **Magnus ”Mankka” Hofslagaren** suunnittelema uusi kahvimukisarja, johon on ikuistettu ikonisia pispalalaisia ja tahmelalaisia taloja. Näitä ovat Uittoyhdistyksen talo/ Piiru (rakennettu 1892), Tahmelan huvila (arvioitu rakennusaika 1890-luku), Rajaportin sauna (nykyinen kivisauna rakennettu 1915), Kurpitsatalo (rakennettu 1910–1920-luvulla), Hirvitalo (rakennettu 1920-luvulla). *Pispalalainen*-lehden päätoimittaja **Jussi Lahtinen** tapasi Mankan Pispalan kirjastolla syksyisenä lauantaina, ja kyseli miehestä mukien takaa.

Ruotsista Suomeen, Suomesta Pispalaan

Mankka on alun perin syntynyt Ruotsissa, jonne hänen vanhempansa 1970-luvulla muuttivat töiden perässä. ”Tällöin suomalaiset olivat todella haluttuja työntekijöitä Ruotsissa, suomalaisten korkeaa työmoraaialia arvostettiin”, toteaa Mankka. Kolmekymmentä

vuotta hän ehti elää ruotsinsuomalaista elämää, kunnes matka vei Pohjanlahden toiselle puolelle. Suomessa Mankka ehti asua parilla paikkakunnalla, ennen kuin tie vei Tampereelle ja Pispalaan.

”Ensi keväänä tulee kymmenen vuotta Pispalassa täyteen, nopeasti se aika menee”, toteaa kotipaikkaansa silminnähdessä tytyväinen mukitaiteilija ja jatkaa: ”Pispalassa mukavinta on omanlainen tempo, järvimaisema ja oma rauha, mutta samalla harju on täynnä toimintaa.”

Mukista sarjaksi

Mankan monipuolinen kädenjälki on näkynyt jo pitkään Pispalassa. Alkuperäinen punainen Pispala-muki lanseerattiin noin viisi vuotta sitten, ja se onkin jo vakiovaruste monissa pispalaisissa aamukahvipöydässä tai – kuten päätoimittajan kohdalla

– työpaikkojen kahvihuoneissa. Ajatus uuteen Wanhat helmet -sarjaan lähti, kun Tahmelan huvilan **Heidi Huhtamalla** tilasi alkuvuodesta lisää alkuperäisiä Pispala-mukeja myyntiin. Mankka päätti lähteä laajentamaan ajatusta kokonaisen sarjan suuntaan, joka lopulta lanseerattiin alkukesästä Wanhat helmet -nimellä.

Toinen intohimo: oluet

Mankalla ei ole muodollista graafikon tutkintoa, mutta hän on piirtänyt ”siitä lähtien, kun lapsena sai kynän ensikertaa käteen”. Mukien lisäksi Mankan grafiikkaa on aiemmin nähty muun muassa Pynnikin panimon etiketeissä. Tällä hetkellä hän toimii yksityisyrittäjänä hausalla Luovamies-nimellä. ”Tarjoan erityisesti graafikon palveluita yritykseni kautta”, toteaa Mankka.

Mankan sivuprojekti on kiertolaispanimo-oluiden tekeminen. Oluen paneminen on ollut miehen harrastuksena jo nuoruudesta asti, jolloin taitoja tuli harjoiteltua isän kanssa. Jo vuosia sitä on kuitenkin tehty myös vakavammalla otteella. Mankan mukaan oluen tekeminen on sopivassa suhteessa taidetta ja tiedettä. Ammennettavaa löytyy hurja määrä jo historiasta.

– Nyt kun olen itse vastuussa ja vapaa tekemään kaikki valinnat, on loistava päästä tuomaan asiakkaille vähän erilaisia oluttylejä, jotka eivät välttämättä ole trendikkäitä mutta loistavia itsessään. Kiva on päästä myös yhdistämään graafinen ilme itse oluen kanssa, luoda ns. ”koko paketti”, toteaa Mankka.

Vuonna 2016 Rajaportin saunan syntymäpäiväolut ”Rajaportteri” oli Mankan käsialaa. Hänen kolmas oluensa Ape Brewsilta saapui Lohjalta Tampereelle juuri haastattelun aikana, sitä saa perinteiseen tyyliin Rajaportin saunan kahvilasta sekä valikoiduista olutravintoista. Mankka päättää haastattelun tulevaisuuden toiveeseen: olisi kiva nähdä Pispalassa panimotoimintaa, sellaista kun toistaiseksi täällä ei ole ollut.

PISPALA-MUKIT MYNNISSÄ

Tahmelan huvilalla

sekä netin kautta www.pispalamuki.fi

LUOVAMIES tarjoaa graafikon palveluja.

Jos tarvitset graafikkoa, ota yhteyttä www.luovamies.fi

Käy katsomassa mukivideo Wanhat helmet -sarjan Facebook-sivulta, @pispalamuki!

Teksti: Irma Rantonen ja Katja Wallenius
Kuvat: Saara-Maija Nevalainen-Kiiskilä

PIIRUN

YHDEKSÄNVUOTINEN TAIVAL HANKETOIMIJANA

Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistys on pyörittänyt työllisyyspoliittisia hankkeita yhdeksän vuoden ajan.

No, mistä kaikki alkoi?

Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistys ry (Piiru) sopi kaupungin kanssa entisen Uittoyhdistyksen talon vuokraamisesta korjausvelvoitteella vuonna 2012. Pihapiirin rakennukset olivat erittäin huonossa kunnossa, joten korjausurakka oli massiivinen.

Nopein ratkaisu olisi ollut etsiä lainarahoitus ja hankkia pari ammattilaista töihin. Oppilaitosten edustajat näkivät kuitenkin rakennuksissa valtavat oppimismahdollisuudet ja lopulta päätettiin, että rakennusten korjaaminen on yksi osa koulutustoimintaa ja toivottiin, että mahdollisimman moni ihminen pääsisi oppimaan, näkemään ja kokeilemaan korjaustyötä.

– No, minä olen hankeihminen, joten lähdin etsimään hanke- rahoitusta. Rahoitusta haettiin Ympäristöministeriöltä, Museovirastosta, ELY-keskukselta ja monia muita reittejä pitkin. Yksi niistä oli työllisyyspoliittinen Pirre-hanke, kertoo **Irma Rantonen**.

Oppimisen ilosanoma

Alusta asti oppiminen on ollut tärkeä osa työllistettyjen työtä, joten työjaksoihin yhdistettiin oppimisen näyttöjä. Aika paljon soveltamista ja sopimista tarvittiin, jotta työhön tulevan omat pyrkimykset, Piirulla menossa olevat työvaiheet, oppilaitosten tutkintotavoitteet ja TE-toimiston lainsäädäntö saatiin sovitetu yhtein. Pää tavoite oli saada ihmiset töihin tai kouluun työllistämiskasojen jälkeen.

Piirussa opitaan tekemällä. – Kerran menin TE-toimiston järjestämään infotilaisuuteen esittelemään hanketta. Siellä muut kertoivat, kuinka he edistävät työnhakuvaihtoehtoja ja muuta hienoa. Minä olin raksavaatteet päällä, laitoin kypärän pöydälle ja sanoin, että meille voi tulla kokeilemaan, mitä se korjausrakentaminen oikein on. Infon jälkeen luokseni jonotettiin, Irma muistelee.

Yksi hyödyllisimmistä taidoista on ollut oman työn dokumentointi.

Edelleen kun törmään entisiin työntekijöihin, he tulevat näyttämään valokuvia tekemistään töistä, toteaa Irma. Hienoa on myös se, että Piirulle tullaan katsomaan omia jälkiä, yksi on laittanut pinkopahvia, toinen on korjannut tietyn ikkunan. Näitä ihmisiä on jo satoja.

– Olen todella ylpeä siitä, että Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen hallitus päätti edetä oppiminen edellä, Irma summaa.

Yhdeksän vuotta myöhemmin

Pirre-hankkeen jalanjäljillä ovat toimineet Raku-hanke ja nyt vielä loppuvuoden pyörivä PiPa – Piirun verran Parempaa -työllisyys-hanke. Hanke on kasvanut vuosien varrella ja mukaan verkostoon on tullut erilaisia yhteistyökumppaneita.

Tällä hetkellä PiPa-hankkeen kautta työllistetään pitkäaikaistyöttömiä useisiin yhdistyksiin, joiden toimipaikkoja ovat Rajaportin sauna, Pispalan kirjasto, Kurpitsa-talo, Hirvitalo, Rientolan Settlementti, TAD-viikko ja totta kai Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen omat tilat eli Rakennuskulttuurikeskus Piiru ja Tahmelan Huvila.

Monipuolisen verkoston kautta myös tehtävät ovat monenlaisia: korjausrakentaja, kahvilatyöntekijä, kirjastonhoitaja, tapahtumakoordinaattori, talousassistentti ja niin edelleen. Ihmiset työllistyvät hankkeeseen joko työkokeilulla tai palkkatuella. Eri yhdistyksillä on myös useita harjoittelijoita ja kuntoutujia.

Entäpä jatkossa?

Työllisyyspoliittisille hankkeille on haettu ja myönnetty rahaa aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Nyt on menossa PiPa-hankkeen viimeinen vuosi ja tulevaisuus on vielä auki. Työllisyysneuvosto siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta.

Nyt käynnissä olevat Ely-keskusten rahoittamat työllisyyspoliittiset hankkeet ovat kinkkisessä tilanteessa, kun rahoitus on päättymässä joko 31.12.2023 tai 31.8.2024. Kunnilla/työllisyysneuvostoalueilla ei ole vielä pohdittuna millä muotoa välityömarkkinoiden rahoitus hoidetaan vuoden 2023 jälkeen. Piirulla odotetaan jännittyneinä uutisia vielä ennen joulua, miten toimintaa jatketaan eteenpäin.

– Uskon, että pääsemme jatkamaan toimintaa normaalisti alkuvuodesta 2024, sanoo PiPa-hankkeen projektipäällikkö **Katja Wallenius**.

Soriseva harju – Kaikki mitä tapahtuu, tapahtuu Pispalassa

Lauri Viidan elämä ja kirjallisuus, Rasismi Suomessa, Miten rauha rakennetaan, elämää vanhassa talossa, kuinka kurpitsa kasvatetaan ja vaikka mitä.

Elämme podcastien kulta-aikaa, ja pitihän Pispalankin podcast-kärryille hypätä. Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksen vetämään PiPa-hankkeeseen päätyi töihin **Niemisen Lauri**, joka on ollut mukana muun muassa edesmenneessä Pispalan radiossa. Ja siitä se ajatus lähti. Innostuimme. Ja saatoimme maailmaan *Pispala – Soriseva harju* -podcastin. Ensimmäinen lähetyks tuli kuunneltavaksi 27.5. ja sen jälkeen joka lauantai on julkaistu uusi lähetyks.

Kiinnostavia aiheita laidasta laitaan

Podcast lähti reippaasti liikkeelle, kun ensimmäisessä jaksossa pispalalainen muusikko **Jouko Mäki-Lohiluoma** haastattelee pispalalaismuusikko **Heikki Saloa**. Keskustelun teemana on elämä vanhassa talossa, talon historia ja miten remontista selvitettiin.

Podcast-keskusteluissa on käsitelty myös saunakulttuuri, kirjallisuus, palstaviljely, rasismi- ja rauhanasia sekä klovneria, kummitukset ja tulevaisuudessa vaikkapa se aihe, josta juuri sinä tahtoisit tulla kertomaan.

Mitä, missä, milloin?

Soriseva Harju on Pirkanmaan Rakennuskulttuuriyhdistyksen liikkeelle laittama Pispalaan sijoittuva podcast, jossa Pispalan alueen yhteisötoimijat, asukkaat ja Pispalasta kiinnostuneet saavat äänensä kuuluviin. Mukana olevat toimijat tuottavat sisältöä omista lähtökohdistaan. Podcast-poppoossa ovat muun muassa Tahmelan Huvila, Rakennuskulttuurikeskus Piiru, Rajaportin sauna, Pispalan kirjasto, Pispalan Moreeni ja Pispalan musiikkiyhdistys. Kuuntele podcastia Spotifyssa ja YouTubeissa. Uusi jakso julkaistaan joka lauantai klo 17.

Kuuntele podcastia
Youtubessa tämän
qr-koodin kautta:

Pispalan vanhat talot -kulttuurireitit

Keväällä Pispalan Karnevaaleilla esiteltiin lähtökuopissaan oleva Pispalan vanhat talot -projekti. Hanke on edennyt demovaiheeseen, käy kurkkaamassa ensimmäinen reitti verkossa tai kävellen.

Pispalan rinteeseen on ripoteltu vuosikymmenten aikana kymmeniä erikokoisia ja muotoisia puutaloja. Vanhimmat säilyneet rakennukset ovat 1870-luvun hujakoilta. Nämä pienet ja suuremmat, pulpetti- ja mansardikattoiset talot piharakennuksineen tekevät Pispalasta Pispalan. Näiden rakennusten ja niiden asukkaiden tarinoita on koottu ja kootaan Pispalan vanhat talot -projektissa. Ensimmäisellä demoreitillä on kymmenen pispalalaisen talon tarinat luettavissa.

Yhteisötalot ja yksityiset toimijat

Aivan aluksi lähdettiin liikkeelle Pispalan yhdistysten ylläpitämistä vanhoista kiinteistöistä: Rajaportin sauna, Haulitehdas ja haulitorni, Piirun talo ja Tahmelan Huvila, Lauri Viita-museo, Hirvitalo ja Kurpitsatalo. Nyt mukana on myös muutama yksityisomistuksessa oleva pihapiiri kuten **Satu Hassin** talo Pispankadulla sekä **Sirkku Peltolan** ja **Heikki Salon** talo Pispalanharjulla. – Suuri kiitos Pispalan Moreenin aiemmalle puheenjohtajalle **Markku Komulaiselle**, joka on tehnyt valtavan pohjatyön kerätessään tietoa yli sadasta kohteesta Pispala-Sydämen asia -karttapohjalle, kiittelee nykyinen puheenjohtaja **Katja Wallenius**.

Kävelykierrokselle karttasovelluksen kanssa

Valmiina olevan kulttuurireitin pääset näkemään, kun menet verkossa osoitteeseen citynomadi.com. Valitse valikosta Reitit ja laita hakukenttään Pispalan vanhat talot. Klikkaa reitin kuvaketta ja sinulle aukeaa karttapohja, mihin on merkitty mukana olevat talot. Talosta saat tietoa klikkaamalla sen kohdalla olevaa nastaa. Citynomadin voi ladata myös puhelinosovelluksena. – Sisältö päivittyy sitä mukaan, kun saamme materiaalia asukkailta ja toimijoilta, kertoo projektipäällikkö **Virpi Kailanto** Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistyksestä ja jatkaa: Historiatietojen ja vanhojen valokuvien haaliminen voi olla työlästä, mutta antoisaa. Niitä voi tupsahtaa esiin yllättäviltä tahoilta. Olisi mukavaa kuulla myös tämän päivän elämästä näissä vanhoissa talossa. – Lähtekää rohkeasti mukaan, Virpi kehottaa. Yhteystiedot löytyvät Vanhat talot-verkosisivulta www.pispalanvanhatalot.fi.

QR-kooditaulut

Mukana olevat kiinteistöt tunnistaa aidoissa tai piharakennuksissa olevista QR-kooditauluista. Taulussa on kuva (usein vanha tai ennen mahdollista remonttia otettu kuva) ja lyhyt saateteksti sekä qr-koodi. Koodin voi lukea älypuhelimella, jolloin puhelimeen aukeaa selainikkuna, missä kerrotaan kohteesta enemmän.

Joulunpyhät lähestyvät ja jouluruokia on kiva lähteä sulattelemaan kävelykierrokselle vanhojen talojen maailmaan. Huonolla keillää reitin voi tehdä virtuaalisesti verkossa.

Kitara, passii ja kolme euroa

TIMIN MATKA TALLINNASTA KANGASALLE KIERSI MUUTAMAN MUTKAN KAUTTA.

– Liikunta, jooga, uni ja terveellinen ruokavalio, siinä nykyisen hyvän elämän kaava – ja työ. – tämä työ on ihanaa, iloitsee **Teimur "Tim" Aleskerov**, yksi Kumppanuustalo Arttelin työntekijöistä. Hän vastaa muun muassa Arttelin iltatoiminnasta, säännöllisestä ryhmätoiminnasta ja kokemusasiantuntijoiden yhteistyöstä.

Mutta astutaanpa muutama askel ja vuosi taaksepäin. Timin nuoruus on ollut vähintäänkin värikäs. Myös hänen matkansa Suomeen alkoi värikkäästi. Nuorella miehellä oli mukanaan kitara, passii ja kolme euroa rahaa, kun hän hyppäsi Tallinnassa Suomen lautalle. Laiva oli jo lähdössä takaisin Viroon, kun Tim havahtui ja ryntäsi ulos. – Vaan entäpä sitten, miten pääsen Kangasalle, Tim pohti. Ajatuksena oli lähteä kävellen Helsingistä kohti Kangasalaa. Tietä kysyessä ilmeni, että matkaa on noin 200 km ja kävelyajatus sai jäädä. – Vielä parin kommelluksen jälkeen pääsin kuin pääsinkin perille, ja olen viihtynyt, Tim toteaa.

Rasismia vastaan

Artteli järjesti Rasismien vastaisen viikon 4.–8.12. Aleskerov oli aktiivisesti mukana viikon järjestelyissä. – Yhteistyökumppaneiden, panelistien ja vapaaehtoisten etsimistä, viestintää ja markkinointia, sitähan se tapahtuman järjestäminen on, hän tiivistää ja jatkaa toivovansa mukaan myös neljännen sektorin toimijoita.

– Olen huomannut, että vapaaehtoisten löytäminen on vaikeaa. Ne jotka ovat aktiivisia, ovat mukana jo monessa. Ajattelin kuitenkin, että väkeä olisi helpompi värvätä erilaisten teemojen kautta, kuten tämän rasismiteeman puitteissa, Tim pohtii. – Joitakin uusia ihmisiä on löytynytkin mukaan toimintaan. Toivoisin, että nämä teemaviikot eivät jäisi vain teemaviikoiksi, vaan olisivat osa pysyvää toimintaa.

Timin äiti on virolainen ja isä azeri, kotikielinä ovat olleet viro ja venäjä. – Viron puhuminen Suomessa on ollut ok, mutta venäjää puhuttaessa saattaa asenne muuttua, Tim selvittää kielen tuomaa asennoitumista häntä kohtaan. Kielellinen syrjintä on tätä kautta tuttua.

Kerran jo kuolemaan tuomittu

Teimur "Tim" Aleskerov on rankan elämänsä takia jo kertaalleen

"tuomittu kuolemaan". – Nuorempana nyrkit puhuivat ennen kuin ajatus ehti kulkemaan, Tim kertoo. Suojeluvaistoni on vahva, henkeä ja terveyttä on kaduilla tarvinnut suojella monin keinoin. – Oli aika, jolloin en päässyt ylös sängystä. Elämä oli liian rankkaa, hän muistelee. Jostain kuitenkin löytyi se pieni elämänpinä, joka nosti Timin jaloilleen.

Nyt kokemusasiantuntijana näistä muistoista voi ammentaa paljon ja auttaa muita uuden elämän alkuun. Kokemusasiantuntijakoulutus antoi hyvät eväät, se antoi onnistumisen kokemuksen ja opetti kärsivällisyyttä. Sietokyky on nyt parempi ja olen oppinut puhumaan, Aleskerov summaa. – Olen oppinut kertomaan miltä musta tuntuu ja se on helpottanut, Tim iloitsee.

KUMPPANUUSTALO ARTTELI

**Kaikille avoin kohtaamispaikka
Kumppanuustalo Artteli löytyy
Amurista, entisistä Hepokatin
tiloista Mustanlahdenkadulta.**

**Artteli-kumppanuusyhdistys kokoaa
yhteen yleishyödyllisiä ja voittoa
tavoittelemattomia yhteisöitä, jotka tahtovat
edistää ihmisten hyvinvointia ja yhdessä
tekemistä. Se tarjoaa alustan yhteistyölle,
uusille ideoille ja järjestötyön kehittämiseksi.**

**Arttelin tavoitteena on lisätä
järjestötoiminnan näkyvyyttä ja
nostaa esiin järjestöille ja järjestöjen
kohderyhmille tärkeitä teemoja.**

POIKKEE KAUPOLLE
JOULUISEEN

NURKKAPUATIIN

TERVETULO! ★ GLÖGITARJOILU

LÖYDÄT
SIELTÄ

Käsitöitä, askarteluja
ja tuunattuja tuotteita
itselle ja lahjaksi
toiselle.

Avoinna vielä ennen joulua

la 9.12 klo 12-16, **su 10.12** klo 12- 18
su 17.12 klo 12- 18
ti 19.12 klo 17- 20 ja **to 21.12** klo 17-20
Seuraa Nurkkapuatia Facebookissa
www.nurkkapuat.fi

Mäkikatu 18, Sininen vaja.

KMarket

TAHMELA

Teksti ja kuvat: Maarit Mandelin

Yhteisöllisyys tuo turvallisuutta ja hyvinvointia

Muutin Nokialta Hyhkyyn puolitoista vuotta sitten elämäntilanteen muutoksen myötä. Hyhky oli itselleni vieras paikka, mutta Pispalan harjulla olin käynyt ja Pispala-Folk Tahmelan rannassa oli monena kesänä ollut odotettu tapahtuma.

Sohvaperunasta tuli aktiivikävelijä muuton myötä. Uusi asuinalue Pyhäjärven rantamaisemissa houkutteli kävelyille, tutustumaan uusiin paikkoihin. Tavaksi on tullut kävellä työpäivän jälkeen Keskustorilta Pispalanharjun ja Tahmelan kautta kotiin Hyhkyyn. Se on minun voimaantumiskävelyni.

Ensimmäisenä kesänä aamukävelyttä palatessani tapasin Ropsu-koiran isäntänsä kanssa ulkoilemassa. Sosiaalisena ja puheliaana tyyppinä jäin tekemään tuttavuutta Ropsuun ja kysyin Ropsua lenkkikaverikseni. Siitä saakka olen viikonloppuisin ja lomillani lenkkeillyt Ropsun kanssa aina, kun aikataulut ovat sallineet.

Minut tuntee siitä, että huutelen aina Ropsulenkkeilläni vastaantuleville koiranulkoiluttajille, että ”onko sinun koirasi uros vai naaras” Toisen koiraa ulkoiluttaessani en halua joutua selvittämään turhia koirien keskinäisiä kärhämäitä, väistän mieluummin. Itselläni on ollut nuorempana urosaggressiivinen saksanpaimenkoira, joten uroskoirien yhteenotot tulivat tutuiksi. Nykyään olen kissaihminen, koska koira sitoo niin paljon kotiintuloaikoineen.

Päivätyöni teen ihmisten parissa. Lisäksi olen toiminut kehitysvammaisten lasten ja nuorten perhehoitajana, lomittajana viikonloppuisin. Muutettuani Hyhkyyn, aloitin lisäksi Mummon kammarin ystävätoiminnassa, jolloin tutustuin hyhkyläiseen mummoon. Suunnitteilla on aloittaa toiminta myös maahanmuuttajaäidin ystävänä, mikä edistäisi maahanmuuttajien kotoutumista. Sosiaalisena ekstroverttinä ihmiset kiinnostavat minua. Minun on helppoa alkaa juttelemaan vieraiden ihmisten kanssa, vaikka bussipysäkillä.

Neljä lasta aikuiseksi kasvattaneena olen arvostanut vanhaa kunnon ”koko kylä kasvattaa” -mentali- teettia. Kun ei itse ole näkemässä omien lastensa toilailuja pihalla, niin on hyvä, että muut aikuiset puut- tuvat niihin. Jos lasten hölmöilyihin ei puututa, niin siitä voi jäädä heille huonot käytöstavat ja hölmöilyt saattavat vain pahentua.

Ennen koko kylä kasvatti lapsia ja lähellä olevat sukulaissuhteet tukiverkostoineen toivat turvaa ja apua arkeen. Nykyään monien sukulaiset ovat kaukana ja tukiverkosto voi olla hyvinkin heikko.

Minulle unelma-asuinalue on sellainen, missä ihmissuhteet muodostavat turvallisen tukiverkoston. Harvemmin enää nykyään tunnemme muita kuin lähimmät naapurimme. Kaikki eivät toki ole sosiaalisia ekst- roverttejä eivätkä monet jaksaa tai fyysisesti pääse osallistumaan asuinalueella järjestettäviin tapahtumiin.

Nykyään, someaikaan, onneksi toimii monenlaisia ryhmiä, esim. harrastus- ja vertaisryhmät sekä Face- bookin asuin/alueryhmät, joiden kautta voi pyytää/tarjota apua ja peräänkuuluttaa näköhavaintoja.

Huolta taas herättää vanheneva väki, yksinasuvat, jotka eivät käytä somepalveluja. Asuuko sinun naa- purissasi joku tällainen yksinäinen, jota voisit huomioda hymyllä, tervehdyksellä, ”kuinka voit?” -kysy- myksellä tai jonkinlaisella avunannolla?

Ropsu kesällä
Pispalanharjulla ja syksyllä
Epilä-Kaarila suoralla.

Veera ja Niklas

auttavat lapsia sanataiteen pariin

Teksti ja kuvat: Ilkka Niemi

Pispalan lasten kirjasto toimii Tahmelan huvilalla. Lainaustoimin- nan lisäksi siellä on lasten sanataidepaja. **Veera Monosen** ja **Niklas Salmen** suunnittelemassa pajassa on viikoittaiset tehtä- vät, joissa lapset saavat puuhata sanataiteen parissa. Toiminta on jatkunut kesän ja syksyn ajan, ja tekijät lupaavat jatkaa sitä vapaaehtoistyönä vielä ainakin kevätkauden 2024. Tehtävät jäävät talteen kansioon ja sanataidearkkuun.

– Haluan yhdistää työssäni kirjastotyön ja ta- pahtumien järjestämisen erityisesti lasten ja nuorten parissa, Veera toteaa.

Innostuksesta kertoo se, että työharjoitte- lujakson päätyttyä Veera on jatkanut sana- taidepajojen toteuttamista. Pajat alkoivat, kun Veera oli tuottajaharjoittelijana Pispalan kirjastos- sa. Lasten kirjastolle ideoitii säännöllistä ja jatkuvasti uusiutuvaa toimintaa. Siinä keksittiin viikoittainen sanataidepaja.

Lasten työpajatehtävät ovat peräisin koulutuksista ja oppaista, mutta Veera ja suunnitteluun mukaan liittynyt Niklas yleensä te- kevät niistä omat sovelluksensa. Työpajatehtäviä on sekä luku- taitoisille että niille, jotka eivät vielä osaa lukea. Pajan tehtävät antavat myös aikuiselle apuvälineitä lasten kanssa toimimiseen.

Lastenkulttuuriin panostaminen on kannanotto

Työskentely lasten lukuinnon kehittämisen parissa kiinnos- taa, koska myönteinen suhde kieleen on tärkeää. Niklas poh- tii, että kielileikit palvelevat lapsen oman ilmaisun ja ajattelun kehittymistä.

– Kieleen voi sukeltaa niin, että sen voi kokea omakseen. Las- ten kielelliseen kehitykseen panostaminen liittyy myös laajem- piin kasvatuksellisiin tavoitteisiin, joita kumpuaa omankin lapsen kasvatuksen yhteydessä. Tällaisia teemoja ovat vuoden kierron ymmärtäminen, ympäristöteemat, mielikuvituksen kehittäminen ja perinteiden arvostus.

Lasten ja nuorten lukutaidon sekä lukuinnon ja -harrastuksen kehittämiseen on tänä päivä- nä tarvetta. Voikin ajatella, että myönteinen suhde kieleen kumuloi myönteistä suhet- ta maailmaan.

Esimerkkejä sanataidepajan tehtävistä: eläinsokkelo, palindromiruno, lukutoukka, san- karimatka (oman tarinan kehittäminen), keksi ku- vasta tarina.

Pispalan lasten kirjaston ovet ovat avoinna Tahmelan huvilan au- kioloaikoina, ja Pispalan kirjaston virkailija on paikalla keskiviik- koisin klo 11–16. Joulukuussa sanataidepajoissa on jouluteema.

LUKUTOUKKA

“Lue valitsemaasi kirjaa kymmenen minuutin ajan. Ajan voit mitata munakellon avulla. Lukutaitoinen lapsi voi itse lukea, tai aikuinen voi lukea lapselle. Kirjoita lipukkeelle nimesi ja kirjan nimi, ja kiinnitä lappu seinällä olevan lukutoukan jatkoksi. Katsotaan miten pitkäksi lukutoukka saadaan kasvatettua.”

Runoilija piipahtaa Pispalassa

Runoilija Niklas Salmi ja hänen puolisonsa Jelena ihastuivat Pispalaan kesäisellä kävelyretkellä vuosia sitten. Kun he pari vuotta sitten mieltivät perheelleen uutta asuinpaikkaa, tuli muisto retkestä taas mieleen ja päätös oli tehty. Tämän vuoden loppupuolella Pispala jää taakse, muttei varmasti unohdu.

Niklas Salmelta on julkaistu runoja suomeksi ja englanniksi. Käännöstitä hän tekee myös puolasta suomen kielelle. Nyt työn alla on toissa vuonna kuolleen puolalaisen **Adam Zagajewskin** runoja, joista koostuva teos julkaistaan seuraavan vuoden puolella.

Niklaksen viimeisin julkaistu runokokoelma *Valotusaika* (Enostone 2023) sisälsi samaistuttavia välähdyksiä ja oivalluksia elämästä pienen lapsen kanssa. Teoksen upean kansikuvan taiteilijana on toiminut tytär Tuuli, kokoelman runojen innoittaja. Kokoelman runot rakentuvat, ainakin osittain, japanilaisen tankarunouden viisisäkeiseen muotoon. Japanilainen runous onkin Salmelle tärkeä, ja aiemminkin se on näkynyt hänen runoissaan. Esikoiskokoelma *Siipimobiili* (Sanasato 2013) sisälsi haikuja, ja muissakin hänen kokoelmissaan japanilaisen runouden vaikutus näkyy. Mutta näkyypä siellä muutakin – avantgardistinen kuvataide, henkilökohtaisuus, viitteitä kirjallisuuden historiaan tai vaikkapa **Jacques Derridaan** ja tietysti luonto ja sen havainnointi – muutamia mainitakseni.

Läheinen luontosuhde

Varsinkin luonto on runoissa tärkeässä osassa. Niklas kertookin saavansa paljon aiheita liikkueensa luonnossa ja pysähtyessään tutkimaan sen kiinnostavia yksityiskohtia ja ilmiöitä. Välillä runoja siis tehdään ihan konkreettisesti kädet mullassa sammaleen alle kurkistellen. Osa kolmannen runokokoelman *Ihon siniset joet juoksevat keltaiseen metsään* (Enostone 2021) tuotoista onkin ohjattu Suomen luonnonsuojeluliitolle vesien, soiden ja metsien suojelutyöhön.

Eivät runot kuitenkaan pulpahda paperille vain metsässä samoilemalla, vaan ne vaativat myös jonkin verran taustatutkimusta. Vaikka viittauksia runoista löytyy moneen suuntaan, ovat runot silti helposti omaksuttavia ja usein aidosti hyvää mieltä aiheuttavia. Sanaleikit ja oivaltava kieli tuovat mukaan myös huumoria. Paitsi runojen kirjoittajana on Salmi tunnettu myös niiden esittäjänä. Ensimmäistä kertaa hän esitti runojaan vuonna 2012, juuri kun ensimmäinen kokoelma oli valmistunut ja saanut julkaisijan. Sen jälkeen runoosiintymisiä onkin kertynyt mitä erilaisimmissa tilaisuuksissa ja paikoissa, muun muassa mumbailaisessa spoken word -tilaisuudessa.

Sanataide ja lapset

Runojen kirjoittamisen ohella Niklas toimii myös sanataideohjaajana ja opiskelee lähihoitajaksi. Työharjoittelua hän on tehnyt päiväkodissa. Tavoitteena olisi tulevaisuudessa yhdistää leipätyössä lapset ja sanataide. Kielellä leikkiminen ja kirjallisen ilmaisun harjoittelu on hauskaa, ja siihen voi ryhtyä jo varhaisessa iässä. Pispalaan Niklas on tuonut tätä ajattelua ideoimalla yhdessä **Veera Monosen** kanssa Pispalan lastenkirjaston Sanataidearkkuun erilaisia sanataidetehtäviä kirjastossa vieraillevien lasten iloksi (ks. edellinen sivu).

Hänen oma innostuksensa runouteen sai alkunsa kannustavan lukion äidinkielen opettajan avustuksella. Yliopistossa Niklas aloitti luokanopettajan opinnot, ja vaikka kirjallisuuden opiskelu veikin lopulta mennessään, ei palo opettaa ja innostaa sammunut. Sanataide lähtee hänen mukaansa nimenomaan innostamisesta,

sanojen kanssa leikkimisestä, ilmaisusta ja kielen vapaasta soveltamisesta. Tavoitteena on rohkaista katsomaan maailmaa tuorein silmin ja luoda hyvä suhde kieleen.

Kohti uutta

Kahden vuoden Pispalassa asumisen jälkeen Salmen perhe on muuttamassa pian pois. Suuntana on Jyväskylä, jossa Jelenalla alkaa tutkimushanke metsäsektorin oikeudenmukaisuudesta. Pispala tulee kuitenkin olemaan läsnä vielä tulevaisuudessa

Niklaksen kirjoituksissa. Viime aikoina kiinnostuksen kohteena on ollut visuaalisuus ja sen puute runoudessa. Niklas on tehnyt sokkokävelyitä Pispalassa. Eräänlaisia kokeita, joissa muut aistit virittyvät ottamaan vastaan ärsykeitä eri tavalla näköaistin ollessa pois pelistä. Hän on kirjoittanut aiheesta esseeseen **Erkki Kiviniemen** toimittamaan kirjaan, joka julkaistaan ensi vuonna. Mahdollisesti on myös luvassa runoutta, jossa askeleet Pispalan kujilla, kaupunginosan äänet ja ilmapiiri ovat aistittavissa.

Niklas Salmi

S. 1988 HELSINGISSÄ

Asunut Suomessa, Virossa, Puolassa, Intiassa, Englannissa ja Yhdysvalloissa. Asuu tällä hetkellä Pispalassa puolisonsa Jelenan ja tyttärensä Tuulin kanssa.

JULKAISTUT RUNOKOKOELMAT:

Siipimobiili (2013), Tunteettomissa taivaankappeleissa (2015), Ihon siniset joet juoksevat keltaiseen metsään (2021) ja Valotusaika (2023). On myös esittänyt runojaan vuodesta 2012 useissa eri runotapahtumissa.

KIRJOITAA MYÖS ENGLANNIKSI.

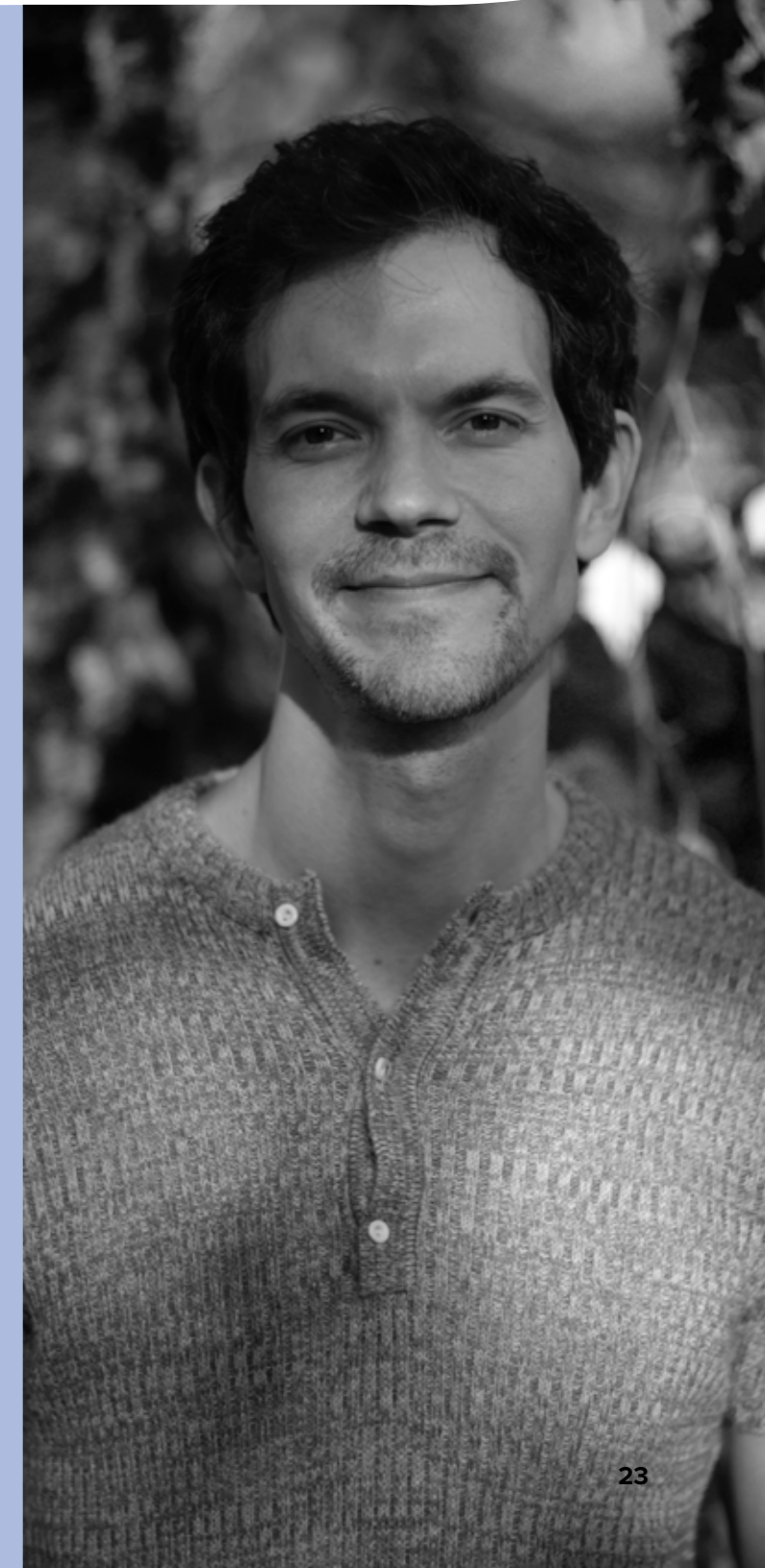
Englanninkielisiä runoja on ilmestynyt lukuisissa lehdissä Yhdysvalloissa, Isossa-Britanniassa ja Australiassa, haikuantologiassa *A Vast Sky* (2015) sekä Antologiassa *Lungfuls of Silence – Keuhkojen täydeltä hiljaisuutta* (2017). Antologia sisältää Pekka Kytömäen, Arto Lapin ja Niklas Salmen runoja. Englanninkset ovat Pispalassa asuvan Donald Adamsonin.

Kääntää puolalaista kirjallisuutta.

Tekee väitöskirjaa keskiaikaisesta japanilaisesta matkakirjallisuudesta.

Niklas Salmen kotisivut:

<https://www.niklassalmi.com/>

Vasemmallä: Rasismi Suomessa -paneelikeskustelun (Peace Talks) osanottajia (Claudia Rehwagen, Lama Kourdi, Mari Lukkari & Yasser Rahman), kuva Claudia Rehwagen. Keskellä ylhäällä: Kampanja-avauksessa esiintymässä Heikki Salo, kuva Mari Lukkari. Keskellä alhaalla: Rauhapelin avulla pohditaan, miten todelliseen rauhaan voisi maailmassa päästä, kuva Mari Lukkari. Oikealla: Historiantutkija Marko Tikka pitää esitelmää aiheesta "Historiaa ja kokemuksia fasisteista", Kuva Mari Lukkari

HYVÄ KAMPANJA RASISMIA VASTAAN

Kesällä Hirvitalon puutarhapöydän ympärille kokoontui joukko ihmisiä. Keskustelimme viikosta toiseen vaihtelevalla kokoonpanolla yhteiskunnan vallitsevasta ilmapiiristä. Tarttis tehdä jotain! Päätimme aloittaa rasisminvastaisen liikkeen, johon kaikki ovat tervetulleita mukaan.

Teksti: Mari Lukkari Manifesti: Pispalalaisen yhteistyön tulos

MANIFESTI

Ilmapiiri on muuttunut. Rasistiset asenteet tulevat vastaan päivittäin. On herännyt halu ja tarve tehdä yhteinen sitoumus yhdenvertaisen Pispalan puolesta.

Tuntuu pahalta seurata valtion johtoon astuneiden avoimen rasistista toimintaa: kirjoituksia, sanoja ja tekoja. Hävettää olla suomalainen. Emme me noin ajattele! Emmekä tyydy olemaan hiljaa vaan huudamme: EI KÄY!

Kutsumme mukaan kaikki, jotka haluavat näyttää, ettei täällä ole kasvualustaa vihalle. Haluamme, että jokaisella on tervetullut ja turvallinen olo ihonväristä ja sukupuolesta riippumatta. Jokaisella ihmisellä on arvo, jota ei saa loukata. Sivilisaation ydin on muiden huomioon ottaminen, sekä puheissa että myös teoissa.

Liikkeemme tapahtumista voit lukea Facebook-sivuiltamme. Nettisivut ovat vasta tekeillä.

Juhlava aloitus tapahtui 1.9.2023 Tahmelan huvilalla. Liike avattiin

yhdessä "Hyvä ihminen"- sarjakuvanäyttelyn kanssa ja avajaisissa esiintyi **Heikki Salo**.

Liike on syntynyt Pispalan toimijoiden yhteistyöstä. Mukana ovat Tahmelan huvila / Pirkanmaan rakennuskulttuuriyhdistys Piiru, Hirvitalo / Pispalan kulttuuriyhdistys, Pispalan kirjastoyhdistys, Pispalan saunayhdistys, Vastavirta-Klubi, Pispalan musiikkiyhdistys, Harjun seurakunta, Pispalan asukasyhdistys, Pispalan Moreeni, Katulehti Rohee, Musta Pispala ja *Pispalalainen*-lehti.

Tähän mennessä liikkeeseen on kuulunut Tahmelan huvilalla "Hyvä ihminen" -sarjakuvanäyttely, antifasistisia elokuvanäytöksiä huvilalla ja Pispalan kirkossa sekä paneelikeskustelu "Rasismista Suomessa". Hirvitalolla on järjestetty Pispalan kirjaston kuratoimia "Pitsaa ja tiedettä" -keskusteluja.

Kampanjaa on tarkoitus jatkaa niin, ettei kyseessä olisi vain kauden ponnistus vaan laajempi, pidempiaikainen liike, johon kaikki sanoman allekirjoittavat tai haasteen vastaanottaneet tahot ja tapahtumat voisivat liittyä ja ottaa käyttöön logomme.

PISPALAN TURVALLISEMMAN TILAN RESEPTI

- Sinulla on oikeus omiin mielipiteisiin, mutta ei omiin faktoihin: Hae tietoa useista luotettavista lähteistä, ja käy niistä keskustelua eri ihmisten kanssa, jotta saat useita näkökulmia asiaan. Kuuntele ja kerro vasta sitten mielipiteesi.**
- Käytä kunnioittavaa kieltä: Mieti, miten itse haluat, että sinua kohdellaan. Kohtele muita kuten haluaisit itseäsi kohdeltavan.**
- Ole itse hyvä esimerkki: Auta muita ymmärtämään. Edes kaikki suomalaiset eivät tiedä, miten asiat on "aina hoidettu" juuri täällä. Integrointi on kaksisuuntainen tie: vastaanottava yhteisö ja ulkoa tulevat, jotka haluavat olla osa sitä.**
- Nimi on vain nimi eikä kerro kielitaidosta: ulkomaalainen nimi ei tarkoita, että ihminen ei olisi Suomessa syntynyt tai käynyt koulua Suomessa. Älä päättele nimestä tai ulkonäöstä, mitä kieltä toiselle pitää puhua. Puhu ensisijaisesti suomea ja tarvittaessa hitaasti.**
- Anna mahdollisuuksia: Kukaan ei ole niin kiitollinen kuin ihminen, johon luotetaan ja jolle annetaan mahdollisuuksia. Ole itse se ihminen, joka antaa mahdollisuuden ja yllätty positiivisesti.**
- Puutu rasismiin, syrjintään, häirintään ja muuhun epäasialliseen käytökseen.**

Tarrat: Yuliya Lyubych ja Yaroslav Mink

Kuuntele "Peace Talks" -paneelikeskustelu (Youtube)

Katso kirjallisuudentutkija Onerva Flóra Várkonyin esitelmä "Rasismien esittäminen suomenkielisessä nykyromaanissa" (Youtube)

TAHMELAN HUVILA pe 8.9. KLO 12-20 In Villa Tahmela / In der Villa Tahmela
ELOKUVIA NATSEJA VASTAAN
Films against Nazis (Nazism) | Filme gegen Nazis (Nazismus)

12.00 **Fritz Bauer – Tod auf Raten** 97 min
14.00 **Hannah Arendt** 109 min
16.00 **Die Täter – Heute ist nicht alle Tage** 105 min
18.00 **Wildes Herz** 92 min
saksaksi, tekstitykset englanniksi

Elokuvat tarjoaa Goethe-Institut
Presented by the Goethe-Institut
Präsentiert vom Goethe-Institut

Uramonkatu 9, Tampere.
Bussi nro 10 (Hirvikadun pysäkki) **Tahmelan HUVILA**

Tahmelan huvila 9.9. at 17-21
PEACE TALKS

Paneelikeskustelussa
Lama Kourdi, Syyriasta Suomeen vuonna 2020, Suomen vuoden 2022 pakolaisnainen, sosionomiopiskelija
Yasser Rahman, Syyriasta Suomeen 12 vuotta sitten, arabian kielen opettaja, neuvoja/palveluohjaaja
Claudia Rehwagen, Suomeen 20 vuotta sitten, kotoisin entisestä Itä-Saksasta, Tampereen yliopiston saksan opettajana vuodesta 2014, Moderaattorina Mari Lukkari
KLO 19 MITEN RAUHA RAKENNETAAN?
Ukrainalaiset **Yaroslav Minkin** ja **Yuliya Lyubych** esittelevät kehittämänsä osallistavan rauhan reseptin, jolla pyritään rakentamaan Ukrainaa sodan jälkeen. Pariskunta on työskentelee julisteissa näkyvillä symboleilla, joilla he työskentelevät Ukrainan lisäksi myös muualla, etenkin Itä-Euroopan maissa.

Uramonkatu 9, Tampere.
Bussi nro 10 (Hirvikadun pysäkki) **Tahmelan HUVILA**

Teksti: Anne Savitie, Stina Riikonen & Iida Salokorpi

Hirvitalolla avoimet ovet luovuudelle

YHTEISÖNÄYTTELY ART CABINET JÄRJESTETÄÄN TOISTA KERTAA

Hirvitalolla on ollut tapana noin kerran vuodessa koota yhteinen Hirvitalon aktiivien näyttely. Viime vuonna loppuvuodesta syntyi tilanne, jossa yksi sovittu näyttely peruuntui äkillisesti. Tämän seurauksena syntyi entistä avoimempi yhteisönäyttely, joka nimettiin Art Cabinetiksi. Tällainen äkilliseen sattumaan perustuva yhteisöllinen välähdys on toistuva ilmiö Hirvitalon toimintakulttuurissa – välillä on hyvä antaa sattumalle tilaa puuttua peliin. Myös luovuus kukoistaa uudella tavalla tilanteessa, jossa hetkeksi luovutaan tarkoista suunnitelmista ja kontrollista. Mitä voimme yhdessä saada aikaiseksi?

Art Cabinet 2022

Hirvitalon eteisessä tullija tervehti kaapuun pukeutunut hirvipäinen hahmo, kuihtunut kukka kädessään. Galleriahuoneeseen

astuvaa vierailijaa odotti jännittävä näky: seinät oli täynnä mitä moninaisempaa taidetta, ikkunoissa oli lasiteoksia ja katostakin roikkui luinen unisieppari. Yhdellä seinällä oli videoteos, jossa seurataan limakon levittäytymistä runouden säestyksellä. August oli sommitellut teoksen ajoneuvotarroista ja kirjoittanut alle nimensä isoin kirjaimin. Mukana oli myös kuvituksen alkusivu ja tähän liittyvä tekstiluonnos, omakustanteinen runovihko ja pöydällä puutarhapeli, jota sai pelata. Löytyi näyttelystä myös perinteisempiä, taidokkaita maalauksia ja yhteismaalauksia.

Huolella ja sydämellä kuratoidut näyttelyt ovat Hirvitalon gallerian toiminnan ydin, mutta yhteisönäyttelyn ajaksi ovet avataan yhteisön luovuudelle ja vapaalle ilmaisulle. Uutena ideana Art Cabinetissa oli, että näyttelyn aikana kuka tahansa saattoi

Kuvat:

Vasen ylä 1: Sketch Club kokoontuu, kuvaaja Simón Riestra.

Vasen ylä 2: Art Cabinet-näyttelyn päätösjuhlassa esiintymässä Hanskalokero (Juhani Tiainen).

tuoda oman teoksensa talolle, niin kauan kuin tilaa riitti. Näyttely avattiin siis Hirvitalon väen teoksilla, ja se eli koko kestopäivän ajan: sinne saattoi tupsahtaa naapureiden tai kavereiden teoksia, joita sai myös kaikki kutsua mukaan. Tämä ennakoitiin Hirvitalon vuoden 2023 näyttelyhaun teemaa Rihmasto – Coming together. Art Cabinet -näyttelystä kehittyi elinvoimainen, runsas kokonaisuus vanhojen ja uusien hirvitalolaisten teoksia. Yhteensä teoksia oli yli neljäntäkymmeneltä taiteilijalta. Näyttelyn ripustuksessa autoivat Hirvitalon galleriavalvojat ja aktiivit sitä mukaa kun teoksia tuotiin. Näyttelyyn toi teoksiaan eri ikäiset taiteen tekijät, osa heistä oli taiteen ammattilaisia, osa taiteen harrastajia. Näyttelyyn osallistui myös Antti Kyrö 12- ja 15-vuotiaiden lapsiensa kanssa:

“Mulla oli pieni runovihkonen siellä esillä ja lapsilla taulut, jotka ne on aikanaan maalannu. Kokemus oli kaikin puolin mieluista, ja oli hauskaa, et nuoretkin sai juttujaan esille. Varsinkin, kun osaavat aika ajoin olla tosi torjuvia sen suhteen, miltä heidän tekemänsä näyttää. Nyt sitten he saivat kuulla hyviä, ulkopuolisia mielipiteitä teoksistaan. Hauska, sukupolvia yhdistävä näyttelyprojekti, myös näin näytteilleasettajan näkökulmasta.”

Tervetuloa mukaan Art Cabinet II -näyttelyyn!

Art Cabinet 2 -näyttely on Hirvitalolla 9.12.2023–7.1.2024. Yhteisönäyttelyssä jokainen Hirvitalon aktiivi saa tuoda näyttelyyn oman teoksensa. Aktiiveihin luemme mukaan myös kaikki Hirvitalon aktiivit vuosien varrelta sekä Hirvitalon ystävät. Teosten tyyli on vapaa, kuten muotokin. Voit tuoda maalauksen, piirroksen, sanataidetta, videotaidetta, pienen veistoksen, mitä keksitkään, kunhan teos vie tilaa maksimissaan 1m x 1m. Kutsu koskee jokaista, joka mieli tuoda jotain esille – paineet taiteilijastatuksesta tai riittävästä taidosta on jyrkästi kielletty.

Jos mielit saada teoksesi esille tai tarjota ohjelmaa näyttelyn aikana, otahan yhteyttä sähköpostitse tai tule pistäytymään talolla!

Hirvitalon sähköposti on
hirvitalo.archive@gmail.com.

Art Cabinet -juliste: Stina Riikonen

HIRVITALOLLA TAPAHTUU JOULUKUUSSA:

9.12.2023–7.1.2024 näyttelyt:

ART CABINET II – Hirvitalon yhteisönäyttely
/ Hirvitalo Community Exhibition

Jonne Kauko -tussipiirroksia

SKETCH CLUB -YHTEISNÄYTTELY:

Sketch Club on piirustustyöpaja, joka kokoontuu talolla muutaman kerran kuukaudessa luonnostelevaan mallia. Mallipiirustus on kaiken taiteentekemisen hyvä perusta. Lopputulokset ovat usein yllättäviä ja upeita. Sketch Clubin kokoontumisesta saat tietoa liittymällä sen Facebook-ryhmään.

Lauantaisin talolla on Kansankeittiö klo 17–19.

Lisäksi tarjolla on vaihtuvia työpajoja viikoittain, muun muassa Arts and crafts (taide- ja käsityöpaja englannin kielellä) torstaisin, lasitaide sunnuntaisin.

Hirvitalon tapahtumat, näyttelyt, työpajat ja muu kulttuuritarjonta

löytyvät talon somekanavista, joista kannattaa tarkistaa ajankohtainen toteutuminen. Voit myös pistäytyä talolle kysymään tulevista tapahtumista. Talolla noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita, esteettömyystiedot löytyvät nettisivuiltamme (www.hirvikatu10.net).

Kuva: Saima Ylipihlaja

Länsipääty III

Heippahai lehtemme arvon lukijat ja tervetuloa syksyn pimeyteen! Tällä kertaa tilan täyttää aina tuikihyödyllinen ja ajaton sanatuote, iltasatu.

Hyhkyn sheriffi

Olipa kerran sheriffi, eikä mikä tahansa sheriffi, vaan Hyhkyn sheriffi. Tähdien kimaltelu pimeässä, se oli asukkaiden keskuudessa useasti koetty näky. Hänestä ei tosin paljoa tiedetty, huhuja liikkui kyllä paljon, mutta uskottavia näköhavaintoja ei ollut ja muutenkin koko hahmon yllä leijui salaperäisyyden sumu. Mutta oli tapahtunut asioita, joiden syitä ihmetteli koko länsipääty. Tunnettu rettelöisijä rauhoittunut kummasti, tuhlaajapoika laittanut korkin kiinni ja jopa yhteiskunnan tukipylväät, nuo hyperaktiiviset asioihin puuttuvat veijarit, olivat saaneet touhuilleen kaupunkilaisjärkisen pohjavireen. Monen mielessä vaelsi ajatus siitä, että asiassa saattaisi olla jotain yliluonnollista.

Näin ajatteli myös Maisa, reipas alakoululainen tyttö Pättinienkadun eteläpäästä. Ja hän tuumaili arvoitusta vielä pidemmälle ja tuli nopeasti johtopäätökseen, että asiasta on otettava selvää. Hän selvittäisi kuka tai mikä on Hyhkyn sheriffi.

Maisa mielti päänsä puhki, miten kohdata tuo tarunomainen tinnanappi. Hän etsi pispanarolta, kalliorannasta, heinämaesta ja joka paikasta – mutta tuloksetta. Edes kokonainen Mustaojan puusillan alla vietetty kyttyäskä ei ratkaissut asiaa.

Mutta sitten eräänä päivänä salapoliisimme tepastellessa koulusta kotipesää kohti, huomasi hän kesken matkanteon jotain todella vastenmielistä. Maisa todisti hetkeä, kun nuorisauton ikkunoista tyhjennettiin pikaruokahetken saastat Mallastehtaan kadun varteen. Sappi kihisi, mutta hän ei saanut kerättyä riittävästi rohkeutta asiaan puuttumiseksi. Toisaalta tarve poistui jo seuraavassa sekunnissa, kun tiheäkasvuisen pensasaidan yli näyttämölle loikkasi seuraavan kohtauksen pääosan esittäjä, itse Hyhkyn sheriffi.

”No niin juntit, ulos riisikupista niin kuin olis jo! Homma on nyt se, että meillä täällä Hyhkyssä on asioita mistä me pidetään ja

mistä taas ei. Ja tämä menee vahvasti jälkimmäiselle osastolle, mikä tarkoittaa sitä, että teillä on ongelma”, sheriffi totesi matallalla äänellä. Samassa auton ovi avautui ja takapenkin pikkunäätä siitä ulos suutaan soittamaan: ”Kukassää luulet olevas, eiks...” Lause keskeytyi salaman leimahdukseen, joka näytti saavan alkunsa sheriffin ojennetusta sormesta. Kaboom!

Savun hälvettyä sheriffi avasi jälleen suunsa: ”Jos keissi on selvä kun bläkkis, en jaksa kuunnella yhtään sönkötystä. Hihat heilumaan ja katu puhtaaksi, sit mulla on vielä pari sanaa teille.” Puhtaanapito-operaatio oli sangen rivakka ja tämän jälkeen tuo pitkään takkiin ja lierihattuun sonnustautunut hahmo lausui viimeiset sanansa.

”Lait ja määräykset, en mä niitä valvo. Mä pidän huolta, että täällä ei urpoilla, tajuuttekste? Rikoitte te varmaan jätehuoltolakiakin, mut se ei oo nyt merkityksellistä. Ympäristöstä pidetään huolta, ihan perusjuttu, kaikki tietää.” Sanojen vakuudeksi hän kohotti vielä sormensa ja lähetti valopurkauksen ilmaan. Zapp! Usvan kaikottua paikalla ei ollut muita kuin autokunta, sekä tilannetta jo pitkään pihapensaansa katveesta seurannut Maisa. Hän todisti myös autonkuljettajana toimineen urmaksen loppusanat: ”Ny lähretää muute kotio mammiin.” Muiden ressukoiden nyökytellessä Maisa lähti piilostaan etenemään ja kulki ohi muina koululaisina kotiovea kohti. Samalla hän tuumi Hyhkyn sheriffin salaisuuden selvinneen. ”Totta se on, ei seipitettä tai harhakuvitelmia.”

Mutta selvittävää taisi jäädä vielä tehtäväksi, sillä raajoista sinkoilevat salammat eivät kuulu tasarahatallaajan repertuaariin. Nukkumaan mennessään Maisa mietiskeli taakse jäänyttä erikoista päivää ja sitä, miten ihmeessä hän onnistuisi pääsemään sheriffin juttusille. Mutta se on jo toisen tarinan paikka. Sen pituinen se.

Sami Ylipihlaja 14.11.2023

Teksti ja kuva:
Marita Peltoniemi

Anna lahja!

Kuka olikaan Anna, Annikki, Lucia-neidon suomalainen vanhempi sisar? Raamatun historiasa Maria-äidin äiti.

Annan päivää vietetään 9. joulukuuta; vanha kansa sijoittaisi tuon päivän joulukuun puoli-väliin, pisimmän yön päivään. Päivä sijoittuu näin pimeimpään ja kiireisimpään yönäntöön aikaan. Millaisena hahmona tuo kansanperinteemme Anna – metsänhaltijana Annikki – voisi näyttäytyä? Annikki on vihreäviittainen metsänemäntä, eränkävijöiden suojelija, leipoja, rikas avaintenkantaja ”käessä kultaiset avaimet, huulilla heliä huilu, piikoa yheksän, viisi kuusi käskyläistä”. Annan voimakas hahmo muistuttaa mieluummin isoäitiä kuin haurasta kynttilänkantajanneitoa.

Täydellinen muoripari siis joulu-ukolle. Vanhan naisen kunnian palauttaja. Metsän monimuotoisuuden vartijat.

*Anna minulle, me Annalle,
Sinun antoaikanasi
Minun pyyntöpäivänäni,
Heitä auki Annin aitta!*

Annikki jättää aitan ukset auki miesten mennessä metsälle, rahainen ja leipomuksilta tuoksuva aitta kutsuu kulkijaa. Annikki on avarakatseinen, viisas Villien emo.

*Annikki on myös koristelun kuningatar, valaisee puistot,
pellot ja pientareet.*

*Panee kuuat kultavöihin
Petäjät hopeahelyihin*

*Varvut vaskirenkahisiin.
Annikilla on mistä ottaa.*

1 *Amour, kaipaen niin*

1

Kutomakoneitten huumaava jyske jyystää
syvälle syvään joka ikinen arkipäivä

hahmot kumartuvat
syvälle syvään joka ikinen arkipäivä

hiljaisuus heissä heidän tuoksuissa unelmissaan
liikkeissä jotka kertautuvat

kunnes

työläisen vetävä vaihtoaskel rikkoo rytmin

lauantaiehtoo hulvahtaa kadulle tahdittaa trumpettilahkeet

virittää vapaalle tummat kajaalikatseet

tuoksut jotka haihtuvat ja unohtuvat

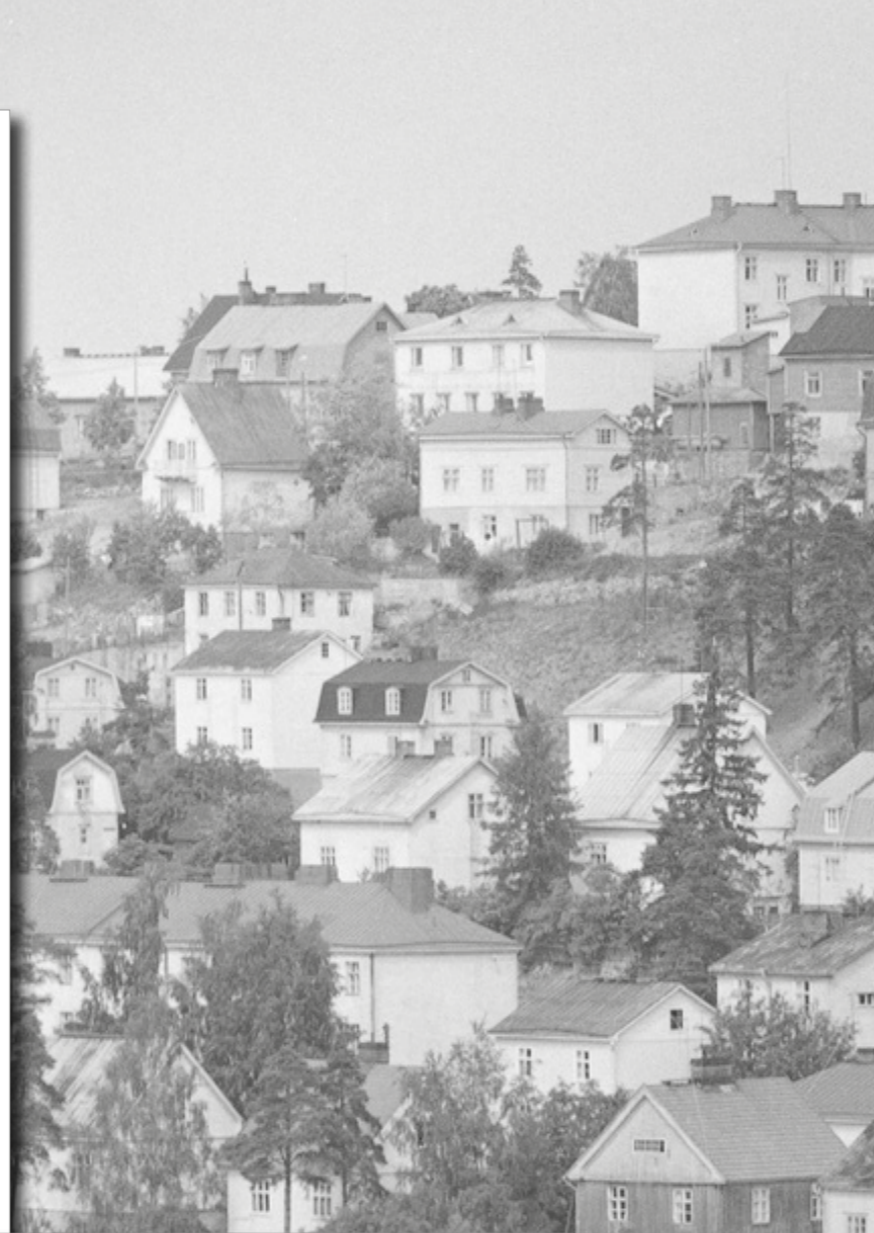
postiluukusta tipahtaa ruskeita kirjekuoria

koneet pysäytetään

katu kadulta porras portaalta kivi kiveltä

hävitetään korttelit

viitat kohti hervantaa

2

Kun muutin siihen pihaan, sinun pihaasi

siihen viimeiseen

hetkeen jossa vielä oli jälkiä

puutaloromantiikasta yhteisöllisyydestä välittämisestä

jossa viihtyivät kujakatit ja perinneperennat

elämän kolhimat individualistit korttelin katveessa

naapuripihasta herättiin vielä kouluun

ja sää, mam

Kääritääs sätkä ja tuumataan tovi

3

Mam, sää

vartiopaikalla ikkunassa pasianssinpeluussa matkalla bingoon

puiston läpi tööttööttälolle

Vapailla juu

pohjosen likka omillaan

Turpiin tuli muttei henki menny

Pesit vielä sen paskiaisen arkkuun

Suit puit onnettomille heitit vitosen varuiks

Kyllä mää kakarani hoiran

Koko korttelin, juu

Assalla luukusta mustaa ja makeaa

Pyynikin luukulta tuttu moi:

Piretääs yhtä. Tuopissa nährään nääs

4

Amour amour

ja kun väkeä aletaan osoittaa Hervannan suuntaan

sää Mam kuljet korttelin matkan Punakylään

Soon moro ny

viet naurun mennessäs, pihatuolin kainalossa

Meikä mihkään takahikiälle muuta

IRENE PIIPPOLA

Irene Piippola on Pohjosen tyär joka haahoili Tampereella 70–80-luvuilla, asui puutaloissa, opiskeli ja keksi lopulta valmistua kirjastonhoitajaksi. Sittemmin myös käännöksiä pohjoissaamesta ja ruotsista. Lapin kirjallisuusseuran ja sen arviointipalvelun jäsen.

Esikoisrunoteos *Pesemättömät* (2022 Palladium kirjat).

Kuva:
Pispala, Kuvaaja, Teuvo Kanerva
(Museovirasto, historian kuvakokoelma)

5

Kaipaani niin

ja usko tai älä käyn yhä paskalla huussissa

kannan vettä veet silmissä

työnnän klapeja pesään haikeena

muistatko

avattiin talon kellarisauna kerta vielä pestiin ja puunattiin otettiin löylyt

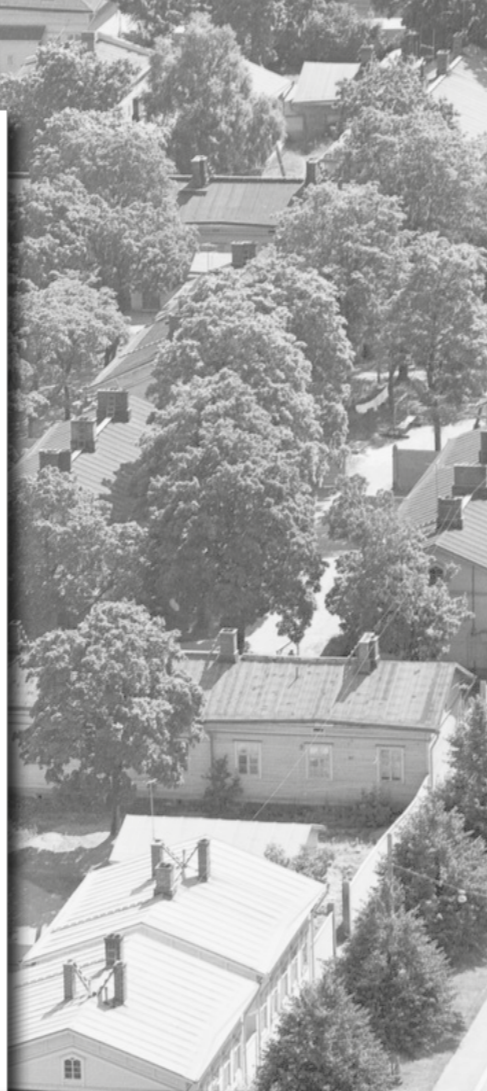
siinä pihassa

istuttiin istutettiin kukkia pidettiin paikkoja

Jaska ja Osku juu pikkuvarkaita niin mutta ei omassa pihassa ei

ei sinun pihassa

ei sinun Mam

6

Me todella asuttiin siellä

Pispalaan mennessä oikealla

ihan omassa

käytiin kaljalla torin laidalla

ei kiivetty viskille Pulterin tiskille

Selvittiin hengissä

Amurin pihalta siltä viimeiseltä

korvissa kutsu Tuus kahveille

Amour amour, Mam

Irene Piippola (2023)

Yläkuva: Amuri, Kuvaaja, Teuvo Kanerva
(Museovirasto, historian kuvakokoelma)
Alakuva: Suomen tekstiilitehdas, Artur Faltnin
(Museovirasto, Historian kuvakokoelma)

Kuvat: Arto Jalonen

Tullee tulee, tallett alla
joulu tulla taltustelele Näsijärven jäällä

Onkos mitään kaimalossa

On jotakin kaimalossa.
Näre on, se on olalla,
keväällä kukuttu kuusi,
lunta pihat polviin saakka
oksilla omenat alla:
posket pienet ja punaiset. Lauri Viita

KLAANI romaani
pukinkonttiin

suoraan kotiin toimitettuna!

Tilaa omaksi
tai lahjaksi
kustantajan
verkkokaupasta

25€

klaaniromaani.fi/verkkokauppa

Tauno Kaukosen *Klaani*

Teksti: Petri Kaukonen
Kuvat: Juhani Riekkola

***Klaani* (1963) oli Tauno Kaukosen esikoisteos, ja se nosti hänet yhdellä rysäyksellä parasvaloihin. Romaani palkittiin Weilin+Göösingin vuoden parhaana romaanina, se pysyi myyntilistojen kärjessä useita vuosia ja tuotti luojalleen peräti kaksi akatemia-apurahaa – saavutus, johon kukaan muu kirjailija ei ole sen koommin yltänyt.**

Tauno Kaukonen tunsi hyvin maailman, josta kirjoitti – eikä hän suinkaan ollut sivustakatsoja. Hän eli ja hengitti sitä maailmaa, jota *Klaanin* ansiokkaasti kuvaa. Se oli sota-ajan jälkeinen työlaiskaupunki, jossa isät olivat joko jääneet taistelukentille tai palanneet pahasti traumatisoituneina ja lääkitsivät itseään päihteillä. Äitien osana oli kovin usein perheen elatuksesta huolehtiminen. He tekivät pitkää päivää, olivat päivät poissa kotoa ja lapset saivat usein pärjätä omillaan.

Niissä oloissa nuoresta Tauno Kaukosesta oli hyvää vauhtia kehittymässä nuorisorikollinen – kaikenlaista rötöstelyä ja niiden seuraamuksia ehti kertyä. Suurimman rikoksensa eli kultasepäliikkeen ryöstön ja siitä seuranneen vankilatuomion jälkeen nuori Kaukonen päätti repäistä itsensä irti rikollisesta ympäristöstä ja vaihtoi elämänsä suuntaa.

Pois rikoksen poluilta

Maisemanvaihdos auttoi rikoksista irtautumista ja sen Tauno Kaukonen toteutti lähtemällä äitinsä synnyinsijoille Petäjävedelle. Siellä kului muutama vuosi maataloustöissä. Tampereelle Kaukonen palasi vastaviihityn **Taimi**-vaimonsa kanssa vuonna 1952.

Aluksi nuoripari asui Taunon leskiäiti **Helmin** kanssa pienessä yksiosässä Keskustorin laidalla. Uusi ura urkeni rakennustyömailla maalarina. Hän oli myös aktiivinen ammattiyhdistysmies. Nuoren miehen mieli oli vielä kovin levoton ja se näkyi ennen kaikkea vaikeutena asettua aloilleen. Esimerkiksi asuinpaikka vaihtui suunnilleen vuoden välein. Taimi-vaimo pysyi kuitenkin rinnalla ja perhe kasvoi.

Noihin aikoihin Tauno Kaukonen myös lähestyi kirjailijan uraa ja hioi ilmaisuaan. Ensimmäinen voitto Pirkanmaan kirjoituskilpailussa 50-luvun lopulla sinetöi siirtymän kohti uutta uraa.

Kirjailija Tauno Kaukonen

Klaanin julkaisun myötä muut työt saivat väistyä ja Tauno Kaukonen ryhtyi kokopäiväiseksi kirjailijaksi. Onnistunut siirtyminen uudelle uralle vakiinnutti myös arkielämää. Levottomuus väheni ja sen myötä jatkuva muuttaminenkin loppui. Perhe asui lähes kaksikymmentä vuotta Rongankadulla. Viimeisen vuotensa Tauno Kaukonen asui Turtolassa.

Tauno Kaukonen kirjoitti vielä kaksi romaania. *Ken surmasi suuren linnun* ilmestyi 1971 ja *Veräjättömän tarina* 1975. Lisäksi hänen tuotantoonsa kuului useita kuunnelmia, novelleja ja näytelmiä. Hän myös veti pitkään kynäilypiirejä Tampereen työväenopistossa ja auttoi useita harrastajia kirjallisella polullaan uran alkuvaiheissa.

Tauno Kaukosen työ palkittiin Tampereen kaupungin kirjallisuuspalkinnolla vuosina 1963 (*Klaani*) ja 1975 (*Veräjättömän tarina*). Lisäksi hän sai kirjallisuuden valtionpalkinnon 1976 (*Veräjättömän tarina*).

Kuten monet muutkin taiteilijat, ei Tauno Kaukonenkaan ollut ihmisenä siitä helpoimmasta päästä. Hän oli voimakkaan kaksijakoinen ja jopa mustavalkoinen, jos kohta samalla hyvinkin humaani persoona. Hän pyrki äärimmäiseen rehellisyyteen niin ihmisenä kuin myös taiteessaan. Hän toisaalta osasi arvostaa saavutuksiaan ja toisaalta ei kuitenkaan ollut tasapainossa itsensä kanssa. Hän ei koskaan tuonut esille menneisyyttään, mutta jokin osa hänestä näytti jääneen vankeuteen.

Henkinen väsymys, fyysiset sairaudet ja lopulta vatsahaavan aiheuttama verenmyrkytys jouduttivat Tauno Kaukosen kuolemaan. Hän menehtyi varhaisessa 54-vuoden iässä Tampereen Keskussairaalassa.

Aadolf Albin Kaukosen (hitsari) ja **Helmi Kaukosen** (os. Soppela – kutoja) kouluttamattoman työläisperheen lapsista kehittyi taiteilijoita. Taunon **Veikko**-veli toimi ammattinäyttelijänä Kuopion kaupunginteatterissa 1960-luvulla ja voitti myös osaltaan Pirkanmaan kirjoituskilpailun 1950-luvun lopulla. Toinen veli **Pertti Kaukonen** toimi rakennusmaalarina.

Tauno Kaukonen on haudattu Tampereen Messukylän hautausmaalle. Hänen teoksensa ja Tauno itse elävät vahvasti hänen läheistensä ja ystäviensä, Taunon kirjallisuuden, **Mika Kaurismäen** 80-luvulla ohjaaman elokuvan, **Anssi Tikanmäen** siihen säveltämän musiikin ja nyt myös teatterissa **Pasi Lampelan** dramatisoinnin avulla ja kautta.

KLAANI

Tampereen teatterin
Frenckell-näyttämöllä
aina keväeseen 2024 asti!

Klaani-näytelmässä esiintyvät:

Antti Tiensuu, Tommi Raitolehto, Annuska Hannula
ja Esa Latva-Äijö. Kuva: Harri Hinkka. Grafiikka:
Maria Atosuo. Kuva: Tampereen teatteri.

Lisätietoa Klaanista: www.klaaniromaani.fi

Helvi Salosen matkakertomukset osa 5 - takaisin Pispalaan

1935, kesäkuu. 21-vuotias Helvi Pispalan Rantakylästä on pyöräillyt kavereidensa Aunen, Tyynen ja Annikin kanssa Hämeenlinnaan.

(Jatkoa edelliseen numeroon.)

Kertomus: Salosen suvun kokoelmat.

Toimitustyö, taitto ja kuvatekstit: Pispalalaisen toimitus.

Seuraavana aamuna 10.VI. heräsimme klo 8. Peseydyimme ja otimme housumme prässistä johon olimme ne illalla panneet.

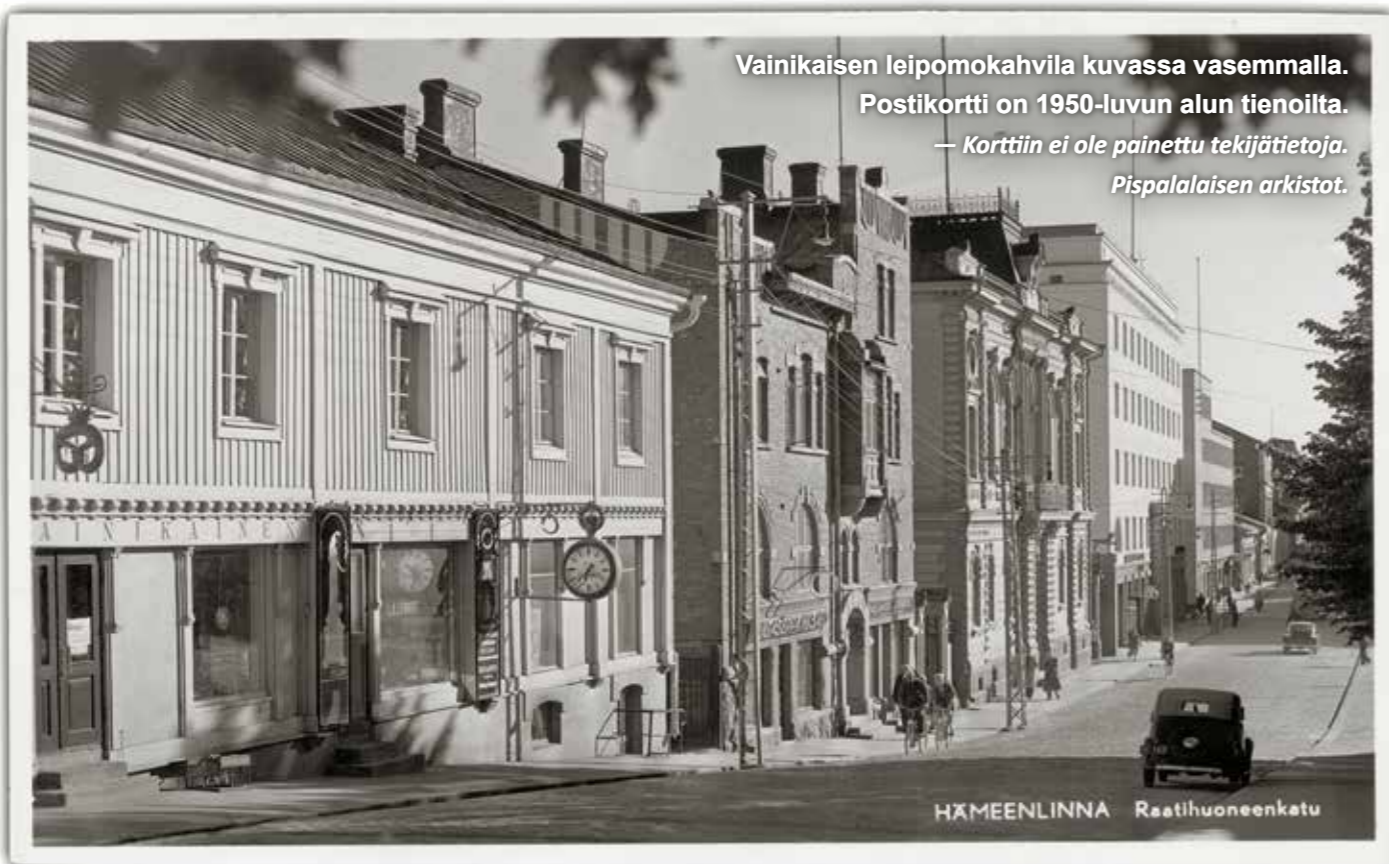
Puoli 9 aikaan menimme aamukahville leipuri Vainikaiselle torin laitaan. Tästä samasta Vainikaisesta on se kuuluisa laulukin "Hiljaa juuri kun...."

Treffasimme Tyynen ja Annikin, jotka jo olivat ehtineet käydä Aulangolla. He uhosivat kovasti kaikenmaailman upseereista ja soltuista ja ties vaikka mistä. Heillä oli niin hauskaa ollut edellisenä iltana, etteivät tahtoneet paikallaan pysyä.

Nyt lähdimme me vuorostamme Aulangolle. Menimme sinne pyörillä. Katselimme ensin vesieläjät ja sitten kapusimme näkötorniin. Kylä sieltä olikin mahtavat näköalat.

Alas tultuamme Aune käväisi vielä Karhunluollakin. Siellä hän oli ollut kuvassakin porilaisten kanssa, joita oli Aulangolla samanaikaisesti. He haastoivat meitä paluumatkalle kanssaan. Tuumasimme hetken ja päätimme suostua.

"Hiljaa juuri kuin lammen laine
syntyi leipuri Vainikainen
Hämeenlinnassa, torin varrella
parhaalla liikepaikalla."

Vainikaisen leipomokahvila kuvassa vasemmalla.

Postikortti on 1950-luvun alun tienoilta.

— Korttiin ei ole painettu tekijätietoja.
Pispalalaisen arkistot.

HÄMEENLINNA Raatihuoneenkatu

Helvi on liimannut Aulangon näkötornin pääsylipun muistoksi matkakertomusvihkoonsa. 54 x 88 mm kokoinen lippu on tässä suurennettuna.

"Vaunussa oli jotain noin 20 miestä, me Aunen kanssa ainoastaan tyttöjä." — Yli 20-paikkainen tilausajo saattoi 1930-luvun puolivälissä näyttää jo hyvin modernilta, kuten tämä Studebaker vuodelta 1934. Uusinta uutta olivat autojen viistotut ja voimakkaasti pyöristetyt muodot.

Ajoimme lujaa kaupunkiin, maksoimme yösijalaskumme, kokosimme hyntteemme ja olimme tuossa tuokiossa torilla, jossa meitä jo odotettiin. Pyörät sidottiin köydellä taakse kiinni ja niin sitä alettiin painua kohti Tamperetta.

Olimme hyvin mielissämme kun pääsimme autolla kotiin, sillä tuuli kävi ihan vastaan ja se olisi ollut raskasta polkea. Vaunussa oli jotain noin 20 miestä, me Aunen kanssa ainoastaan tyttöjä. Mutta meillä oli hauskaa, sillä lauloimme iloisia lauluja. Ensiksi kuitenkin aloimme laulaa Hämmäläisten laulua. Sitten seurasi Oolannin sodat, Tuohimaan Tiltat ja Petolliset Juliat.

TILTA TUOHIMAA

Hei, terve Espanjasta, sä Tilta Tuohimaa!
Hei, terve Afrikasta ja hiukan kauempaa!
Nyt tullut olen takaisin,
sua lemmin niinkuin ennenkin.

Niin, niin, jaa, jaa,
Tilta Tuohimaa.
Niin, niin, jaa, jaa,
sä Tilta Tuohimaa.

Vai on sun toinen nainut, sä Tilta Tuohimaa!
Oot seppä-likan ainut, hän sua rakastaa.
No, mistä mikin tykkää vain,
mut mies se merimies on ain.
Niin, niin, jaa, jaa ...

Lontoossa silkin ostin, sä Tilta Tuohimaa,
kun palkkani mä nostin, mut sitä et sä saa.
Sen saa miss Polly Atkinson,
kun taasen saavun Riiohon.
Niin, niin, jaa, jaa ...

Ja sormuksen, min annoit, sen tuulen teille vien.
On valat, jotka vanhoit, jo menneet saman tien.
Mut surra ei mun auta, ei,
farewell, miss Tuohimaa, good bye,
farewell, jaa, jaa,
Tilta Tuohimaa!
Farewell, jaa, jaa,
miss Tilta Tuohimaa!

Heikki Tuomisen v. 1929 levytyksen mukaan.
säv. Allan Palmgren, san. Hj. Nortamo.
Laulun tekijät asuivat Porissa.

Vehoniemen näkötorni, ravintola ja tornin pääsylippu.

— Postikortin kuvaaja V. Väliaho. Pispalalaisen arkistot.

— Pääsylippu Helvi Salosen matkapäiväkirjasta, 52 x 31 mm.

Pian kului aika ja olimme Vehoniemellä, johon ohjelman mukaan pysähdyttiin. Aloimme nousta rappuja ylös, joka oli kovin jalkojen päälle käyvää hommaa. Kyllä siitä sentään selviydyttiin ja kiivettiin vielä näkötorniinkin. Näkötorni huojui arveluttavasti, mutta mitäs siitä. Näköalojahan me tänne tulimme katselemaan emmekä tornin heilumisia.

Tultuamme alas menimme ravintolaan. Oli se varmaan hassua katsella, kun me kaksi tyttöä sellaisen poikalauman kanssa marssimme ovesta sisälle. Mutta harvoinpa sitä onnea suodaan Tampereen tytöille, ja mekin olimme hyvin olaksemme. Istuimme pöytään ja miehet tekivät tilauksen. He tietenkin ottivat viinejä ja oluita, mutta me otimme kahvit ja leivokset. Ravintolassa näin Lampenin Sirkunkin. Istuimme siellä vain puolitoista tuntia. Juttelimme ja kuunteelimme soittoa. Siellä oli "Hellaksen" viulisti ja pianisti soittamassa, ja ne kun vahtas.

Puoli viideltä iltapäivällä lähdimme taas autolle. Majoituimme samoille paikoille ja annoimme huristaa. Matka kului taas joutuisasti laulaessa, ja olimme jo Messukylässä. Pojat pyysivät meidän laulamaan vielä loppuvalssin ja lauloimme heille "Lemmen liekki leimahtaa..." jonka saimme toistaa. Niin nyt sitten oli se eronhetki. Kättelimme ja kiittelimme ja he käskivät meitä käymään Porissa.

Tähän päättyi matkamme, joka oli ollut kaikissa suhteissa mitä parhain.

86 km.

Eläköön pyöräilyretket.

HELVI

Tähän päättyi matkamme joka oli ollut kaikissa suhteissa mitä parhain.
86 km.
Eläköön pyöräilyretket.
Helvi

Yläkuva: E. M. Staf, Tampere-Seuran arkisto.

Linja-autoilua Pispalan valtatiellä yli 70 vuotta sitten ja nyt

Teksti, taitto ja alakuva: Pispalalaisen toimitus.

YLÄKUVA: Härmälän lentokonetehaalla valmistettiin 1949 alkaen 14 kpl sarja kuvan Valmet BTH JD-tyyppistä johdinautoa eli "rollikkaa". Tämä oli Tampereen yleisin johdinautomalli. Siinä oli 24 istuma- ja 37 seisomapaikkaa. Huomaa kuinka auton virranottimet ovat tietyötä ohitettaessa kääntyneet jyrkästi sivulle.

Linja 3 ajoi Kaupista Hyhkyyn, jossa se kääntyi S-marketin ajoliittymän kohdalla. Rollikoilla kulki myös linja 2, ensin Tammelasta, sitten Lapista Hyhkyyn ja vuosina 1960-65 Ahjolan eteen. Pispalan valtatie rollikkaliikenne päättyi kesällä 1970.

ALAKUVA: Puolassa valmistettava Volvo B8RLE / 8900LE -dieselbussi lienee tätä nykyä Tampereen yleisin linja-auto. Länsilinjojen 3-akselinen "pitkä" versio vuodelta 2020, jollainen on kuvassa, omaa 55 istumaa ja 70 seisomapaikkaa. 2-akselisten versioiden paikkaluvut ovat vastaavasti noin 43 ja 43.

Kuvat osoittavat, kuinka Vaasantien alkupään 1950 linjaus likimain vastasi nykyistä Pispalan valtatie jalkakäytävän linjausta. VPK / Mukamas ja Rimminkatu 20 ovat yhä paikoillaan, mutta historiallisen Pispalan talon paikalla ovat uudet rakennukset. Löydätkö Pispalan koulun ja haulitorin molemmista kuvista?

Pispalalainen noin 40 vuotta sitten

– TAHMELAN VALTATIE JA RYYTIMAIDEN KOHTALO PUHUTUTTIVAT

Pispalalaisen nykyinen päätoimittaja Jussi Lahtinen päätti käydä läpi, mitä lehti piti sisällään tasan 40 vuotta sitten. Hän otti vahingossa väärän vuosikerran luettavaksi, ja lopulta päätyi tutustumaan pispalalaiseen elämään aikana, jolloin Suomessa valta vaihtui lopullisesti presidentti Kekkoselta presidentti Koivistolle – eli alkuvuoden 1982.

1980-luvun alussa *Pispalalaisen* julkaisutahti oli huima. Esimerkiksi vuoden 1982 aikana lehti ilmestyi viisi (!) kertaa. Tosin sivumäärään verrattuna 2000-luvun lehdet ovat olleet selvästi paksumpia, ja nykylukijalla onkin määrällisesti enemmän lukemista. 1980-luvulla *Pispalalainen* oli erityisesti tiedotuslehti, jossa kaupungin suunnitelmia alueella nostettiin esiin, usein kriittisestä näkökulmasta käsin. Samalla asukkaita kehoitettiin ilmaisemaan omat mielipiteensä esimerkiksi suoraan ”kaupunginjohtaja Paavolalle”.

Tahmelan valtatie...

Vuonna 1982 Pispalassa kohistiin niin sanotusta Tahmelan valtatiestä, jonka pelättiin kasvattavan Tahmelan puoleista autoliikennettä huomattavasti. Lukijakirjeessä (*Pispalalainen* 1/1982) asiaan otetaan hauska kanta: ”Autoilijat jotka eivät pärjää Pispalan kapeilla, mäkisillä ja mutkaisilla kaduilla on syytä mennä autokouluun ruostunutta ajotaitojaan paikkaamaan.”

Lehden sivuilla käytetään muutenkin varsin railakasta kieltä, ja esimerkiksi kaupunkia patistetaan remontoimaan omistamiaan vuokra-asuntoja. Kaupunkia muistutetaan siitä, että ”mm. lämpimät huoneet ja sisävesat kuuluvat nykyaikaan. Kaupunginjohtajillakin on sellaiset. Miksipä he eivät soisi niitä meille!”

Ryytimaat...

Myös alueen rakkaat viljelypalstat nousivat numerossa 1/1982 huolenaiheeksi. Pispalalaiset ja tahmelalaiset olivat nimittäin saaneet kuulla, että kaupunki suunnittelee Tahmelaan rivitaloaluetta, joka lehden mukaan vaarantaisi Tahmelan ryytimaiden olemassaolon. Artikkelissa korostetaan, että ”kasvimaat ovat elintaso”. Samalla muistutetaan:

”Juuri Tahmelan kasvimaat pitäisi säilyttää nykyisessä käytössä. Ne ovat korvaamattomia. Pyhäjärven läheisyyden takia halia esiintyy näillä mailla neljä viikkoa myöhemmin kuin esimerkiksi Ikurissa. Maa myös lämpenee nopeammin keväällä hyvän maaperän vuoksi ja vesi nousee lähelle maan pintaa. Tämä viime mainittu tekijä varmasti aiheuttaa ongelmia rakentamiselle mutta on ihanteellinen kasveille.”

Mitä sitten tapahtuikaan?

80-luvun pispalalaisten pelot eivät lopulta täysin toteutuneet. Vaikka rivitaloja on Pyhäjärven rannan läheisyyteen rakennettu ja Tahmelan viertotietä kunnostettu, ei Tahmelan onnellista laaksoa ole kuitenkaan rakennettu täyteen. Tahmela ei myöskään täyttynyt läpikulkuliikenteestä, ja edelleenkin ryytimaat katsotaan haastavaksi maastoksi rakentamiselle – onneksi! Lähitulevaisuudessa Pispala saa taas jännittävää, kun (todennäköisesti) Pispalan kaavan seuraava vaihe vihdoinkin ja viimein valmistuu. Katsotaan, mitä siitä sitten tulee.

PISPALALAINEN-LEHTEÄ ON JULKAISTU AINA VUODESTA 1975

Lehden digiarkisto vuodesta 2000 löytyy osoitteesta www.pispala.fi/pispalalainen/.

Vanhempien numeroiden arkisto on tällä hetkellä ”remontissa”, mutta pitäisi avautua uudestaan kevään 2024 aikana. Arkisto löytyy tällöin osoitteesta <https://pispalankirjasto.fi/arkisto/>.

Haastattelija: Jussi Lahtinen Kuva: Maria Atosuo

Kino Kosmos

– BÄNDI, JOKA EI YHTEEN GENREEN MAHDU

Pispalalainen-lehti jututti Kino Kosmoksen laulajaa Marko Terästä, jonka vastauksista huokuu arvostus maailman arvoituksia ja absurdiutta kohtaan.

Mikä on Kino Kosmoksen syntytarina?

Tekoäly ohjasi Markon ja Marian tapaamaan alkuvuodesta 2022 ja he alkoivat heti soittaa yhdessä. Marko oli jo hetken halunnut tehdä musiikkia, joka yhdistäisi sinisen sävelen siihen mitä kaikkea voi tapahtua pimeässä teatterissa, jossa piileskelee klovni. Kokoonpanon syntyyn vaikutti myös Tahko Pihkala ja Pispalan kesäiset riitit. Bändi soitti ensimmäisen keikkansa Maailmantango-festivaaleilla syyskuussa 2022. On pieni ihme, että bändissä on nämä hienot ihmiset näin sulassa sovussa ja vieläpä hengissä.

Miksi nimi Kino Kosmos?

Tässä on se klassinen tarina, kun jokin nimi pitää keksiä ja se ryömii esiin alitajunnasta kuin itseksensä. Kino Kosmos oli elokuvateatteri Tallinnassa. Nimi on alusta saakka symboloinut sitä, että voimme luoda ja esittää monenlaista musaa, kuten elokuvaakin eri genrejä. Ilmaisun visuaalista puolta on innostanut David Lynch ja Jim Jarmusch.

Ketä bändissä on?

Marko Teräs laulaa, soittaa koskettimia ja erilaisia kielisoittimia. Hän on myös sanoittanut ja säveltänyt suurimman osan biiseistä, vaikka kaikki jäsenet antavat biiseihin oman vivahteensa. Maria Atosuo laulaa ja soittaa pianoa ja melodikaa. Hän on myös säveltänyt muutaman kappaleista ja hänet voi nähdä joillain keikoilla vetävän tankotanssiesityksen. Vesa Joutsen hoitaa pääkitaraatit ja vichyt. Vihtori Virta soittaa bassoa ja saksofonia sekä laulaa. Toni Pippola pitää bändin rytmissä. Lisäksi bändiä manageroi Geraldine-niminen musta kissa.

Minkälaista musiikkia soitate?

Olemme päättelleet soittavamme Southern Gothic -tyylistä musiikkia, joka usein sekoittaa runollisen synkeitä teemoja jazz- ja bluesvaikutteiden kanssa. Ehkä ensi vuonna olemme eri mieltä. Musiikkiamme on inspiroinut ainakin Nick Cave and the Bad Seeds, Tom Waits, Calexico ja The Veils.

Kertoisitko jotain uutuussinglestäne "Our Lady of the Holy Death"? Mistä biisi kertoo?

Taustalla on parinkin biisimme syntyprosessi. Toni käy työmatkalla, tekee etnografisia havaintoja paikallisesta elämänmenosta ja käskää Markon tehdä biisin. Tällä kertaa Toni vieraili Meksikossa ja tapasi naisen, joka oli Kuolema.

Vaikutatte kovalta livebändiltä, aiotteko jatkaa keikkailua Pispalassa?

Muutama jäsenistä asuu Pispalassa, joten lähipaikat ovat aina listalla. Vuoden 2024 alussa esiinnyimme ainakin 6.1. Pub Kujakollissa ja naistenpäivän aikoihin 9.3. Tahmelan huvilalla. Soitimme siellä myös 2023 naistenpäivänä eli eikös se ole sitten jo perinne?

Onko Pispala vaikuttanut musiikkiinne?

Toki. Pispala on multiversumi Audikuskeja ja niitä, joilla ei ole varaa tai kiinnostusta ajaa sellaisella. Teemat kuten raha ja ihmisen osa maailmassa näkyvät biiseissä. Lisäksi biisi "Come to My Place" on sanoitettu Pyykkipuistossa kello 02:21 eräänä myrskyisenä talviyönä.

Mitä seuraavaksi? Oletteko tekemässä albumia/musiikkivideota?

Uusia biisejä on albumia varten työstössä sellainen kymmenen. Työnimenä on kulkenut "Lament Ballads". Ideoimme keikkojen visuaalista puolta ja haluaisimme tehdä musavideon. Kun Lynch eikä Jarmusch eivät ehtineet, pitäisi löytää joku, jolla on aikaa ja kykyä visualisoida Kino Kosmoksen musiikkia.

Tsekkää single "Our Lady of the Holy Death" tämän qr-koodin kautta! (Youtube)

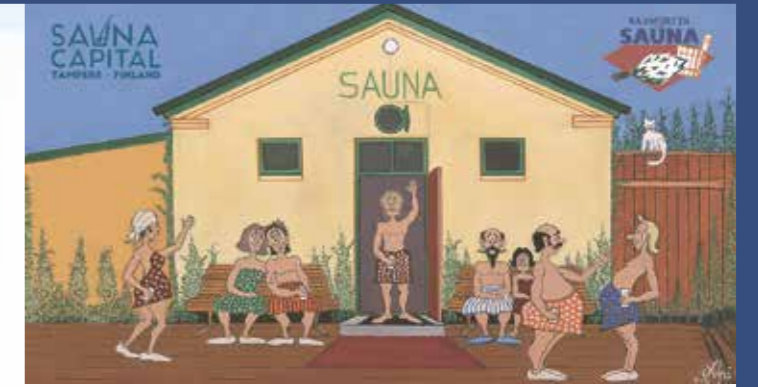
RAJAPORTIN SAUNA JA KAHVILA

Ma ja Ke 16 - 22, Pe ja La 14 - 22

Pispalan valtatie 9 · www.rajaportti.fi
facebook.com/groups/rajaportti
saunayhdistys@rajaportti.fi
kahvila@rajaportti.fi

p. 041 502 6709 (tilausaunat yms)
p. 050 3102 611 (saunan kassa)
p. 044 055 9353 (kahvila)

Jouluaattona su 24.12. avoinna klo 12 - 18 (loppuillapäivällä yleensä paremmin tilaa).
Joulupäivänä ma 25.12. suljettu.
Muuten vuodenvaihteessa normaalit aukiolot viikonpäivien mukaan.

Kahvilassa suolaista ja makeaa, palkitun laaja olutvalikoima. Myös yksityistilaisuudet saunomisen kanssa tai ilman. Myös Rajaportti-tuotteita, kuten Saunalauluja-CD ja Alpi Ikäheimosen kuvittama saunapyhye (kuvassa). Sekä vanhat tutut: paita, kassi, saunahattu.

Rajaportin hoitola

SIIRI KOSKI

Akupunktio ja moksibustio • Jalkojenhoito
Ayurvedinen pää- ja kasvohieronta • Perinnesaunahoidot
www.inhimillinenvastaanotto.fi • 044 097 1985

TUOMAS TOLPO

Klassinen hieronta / urheiluhieronta
Kalevalainen jäsenkorjaus -kisälli • Vihtahoidot
FB: HierojaTuomasTolpo • 050 568 0734

SIRU REMES

Energiahoito • EFT-terapia • Ratkaisukeskeinen valmennus
Access Bars hoito • 044 577 9476

**AHJOLAN DIGITAITOPAJA
TYÖTTÖMILLE 9.1. alkaen
TI ja TO klo 13.30 - 16**

Opi ja kertaat älylaitteiden,
sovellusten ja netin käyttöä!
Kurssi on tarkoitettu työttömille
ja työtä etsiville ja on maksuton.

Lue lisää ja ilmoittaudu netissä
ahjola.fi tai soita toimistoon
p. 044 553 8400

ahjola Setlementti

**TEATTERI
MUKAMAS**
45 vuotta

**MUKAMAKSEN
KEVÄT 2024**

**Tutustu ohjelmistoon:
teatterimukamas.com**
Nähdään teatterissa!

Teatteri Mukamas, Pispalan valtatie 30, Tampere
Tiedustelut ja ryhmämyynti 040 127 9092 ja
toimisto@teatterimukamas.com

lippu.fi
f i x

PUB

KUJAKOLLI

**TAHMELAN
VIERTOTIE 2,
33240 TAMPERE**

**AVOINNA
MA-TI 13-00
KE-PE 13-02
LA-SU 12-02**

**TIETOVISA
JOKA MAANANTAI**

**LIVE-
MUSIIKKIA**

**VIIKON-
LOPPUISIN**

ahjola Setlementti

Osana Pispalalaista elämää jo vuodesta 1929!

Tule harrastamaan, toimimaan ja kohtaamaan.
Toimintaa kaiken ikäisille, lähellä sinua.

- Ahjolan kansalaisopisto
- Pyörre -tanssitapahtuma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- Kamula -hyvinvointia opiskelijoille
- Tyttöjen Tupa ja Poikien Tupa
- Isosisarustoiminta vapaaehtoisille
- Perheiden kohtaamispaikka
- Taloushaltia -tukea velkaantuneille nuorille

ahjola.fi

Ei se ole ko tehdä!

P. 045-8503003
SUUTARIKNALLINSALUUNA@GMAIL.COM

**MEILTÄ NASTAT
KENKIIN!
LIUKUESTEET,
KÄVELYKEPIN
PIIKIT YM**

**SUUTARI
KNALLI**

**POHJALLISET,
KENGÄNNAUHAT,
KAIKKI TARVITTAVA
NAHAN JA MUUN
MATERIAALIN
HOITON**

PARISTOT SÄÄTIMIIN JA KELLOIHIN!

- MONIPUOLISET KORJAUSTYÖT, KÄSITYÖT, TILAUSTYÖT, OVI- JA
POSTILAATIKKOKYLTIT JA PALJON MUUTA!
- KOTIAVAIMET, LÄMPÖTOLPAT, AUTOT, MOPOT, POLKUPYÖRÄT,
TYÖKONEET, SUKSIBOKSIT YM
- LUKKOJEN SARJONTA

SUUTARI- JA AVAINPALVELU LÄHELLÄSI
KOUKKARINKATU 4, 33270, HYHKY
KE-TO-PE KLO 12-18

TAMPERE.
FINLAND

TERVETULOA TARINOIDEN MAAILMAAN!

Pispalan kirjastolla on nyt uudet verkkosivut
PISPALANKIRJASTO.FI

Sivuiltamme pääset selaamaan
lainauskokoelmaa verkkokirjastossa
ja löydät tulevat tapahtumamme sekä linkin
Kirjastoyhdistyksen antikvaariseen
verkkokauppaan sivustolla
ANTIKVAARI.FI

Joko olet Pispalan Kirjastoyhdistyksen jäsen?
Liittyminen on helppoa!
Maksa jäsenmaksu 5 € (+halutessasi
kannatusmaksu) yhdistyksen tiille
FI06 8000 1270 9340 38,
ja lähetä sähköpostia osoitteeseen
pisपाल.kirjastoyhdistys@gmail.com.
Saat oman tunnuksen, jolla voit varata
kirjoja verkkokirjastostamme.

Pispalan kirjasto, Pispalan valtatie 21, 33250 Tampere

TEATTERI
MUKAMAS
45 vuotta

MUKAMAKSEN KEVÄT 2024

Tutustu ohjelmistoon:
teatterimukamas.com
Nähdään teatterissa!

Teatteri Mukamas, Pispalan valtatie 30, Tampere
Tiedustelut ja ryhmämyynti 040 127 9092 ja
toimisto@teatterimukamas.com

lippu.fi

TAMPEREEN LIHAJALOSTE OY

jo vuodesta
1949

TAMPEREEN
LIHAJALOSTE OY

Heinätori

-ravintola, restaurant-
Pyynikintori 5, Tampere
puh. (03) 212 1205
www.heinatori.com

TORIN HELMERI

Pyynikintori 1
TAMPERE
040 090 0061

KLASSIKKOTAPETIT VALMISTAA

Tapettitehdas
Pihlgren ja Ritola Oy

tehtaanmyymälä
Satamatie 8, 37800 Akaa
ma-pe 9-16.30 la10-14
info@tapettitehdas.fi
www.tapettitehdas.fi
verkkokauppa 24/77

"Kaikki mitä minussa tapahtuu,
tapahtuu Pispalassa"
(Lauri Viita)

Liity Pispalan Moreenin
jäseneksi lähettämällä
yhteystietosi
sähköpostiosoitteeseen
moreeninhallitus@gmail.com

PISPALAN MOREENI R.Y.
www.pispalanmoreeni.fi

TÄYDEN PALVELUN RENGASLIIKE

- Renkaat
- Rengastyöt
- Rengashotelli

Pispalan valtatie 24
p. 050 476 0068
JLRENGAS.FI

Pispalan
MUMMULA

KUPONKITARJOUS

Tällä kupongilla
hierotaan kädet *ilmaiseksi*, kun hoitona on
"Mummun päivätorkut"
(Intialainen päähieronta 45min.)
Voimassa 31.1.2024 asti

www.pispalanmummula.fi
Mäkikatu 84, 33250 Tampere
puh. 040-5928499

"Valmistan uutta ja uudistan vanhaa"

Oaatturi
Anne Aikäs
040 5104197
Tiiliruukinkatu 16 lh 1, Tampere

TAIDETTA
ART PISPALA
KEHYKSÄ

Arvotaiteen myynti,
osto,vaihto, kehystys,
ilmainen arviointi

p.0400 731 262
www.artpispala.fi

Pispalan valtatie 13, Tampere

HAMMASLABORATORIO

MARKKU JÄRVINEN
erikoishammasteknikko

PIRKANKATU 3, 33230 TAMPERE. PUHELIN (03) 213 0329.

AMPELIJAN
maailma.fi

PISPALAN VALTATIE 53, TAMPERE

Pirkanmaan Rengas-Apu Oy

- Renkaat ja vanteet edullisesti, myös käytetyt
- Edulliset asennukset ja kausisäilytys

Avoinna arkisin klo 9-17
Pispalan valtatie 24, puh. 020 740 2680

Nyt myös verkkokauppa: www.rengasapu.fi

TUE!

Tue Pispalan yhdistysten toimintaa

Pispalan asukasyhdistys ry 10 € FI77 8000 1700 8937 96

Pispalan Kirjastoyhdistys ry 5 € FI06 8000 1270 9340 38

Pispalan Kulttuuriyhdistys ry Hirvitalo

20 € (vähävaraiset 10 €) FI94 4726 5020 0414 18

Kurpitsaliike ry 10 €, vähävaraiset 5 € FI31 8000 1870 5926 32

Pispalan Musiikkiyhdistys ry 5 € FI65 5732 0920 0203 14

Pispalan Moreeni 15 € FI26 5730 0820 6060 08

Lauri Viita -seura 20 € / opiskelijat 10 € FI16 6601 0001 1624 11

Kiitos!